

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

“Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

Doma in po svetu kjer žive Slovenci je logo "Slovenija moja dežela", ki so ga pred par leti v stari domovini izdelali predvsem za pospešitev turizma, zbudil mogočen odtek. Nam v tujini je vzdramil spomin na neuničljivo povezanost na naše prelepne kraje od Mure do Soče in od Jadrana do Karavank, v domovini pa je rojakom ojačal zavest pravnosti svojemu narodu, svoji deželi, ki je v prvi vrsti le samo Slovenija.

Iz Argentine, kjer je kulturno močna slovenska skupnost, je sedaj prišla nova značka, nov logo: kombinacija prvotne "Slovenija moja dežela" in steriliziranega slovenskega nageljna. Te nova značka bi po besedah Saša Martelance v tržaški "Mladiki" postala simbol nekaj skupnega — Slovenija domovina in Slovenija izven domovine, v argentinskih pampah, med severnoameriškimi nebotičniki, v širnem prostranstvu Avstralije in v mrzli klimi Skandinavije in vseh krajih kjer žive Slovenci. Pa prečitajmo, kaj med drugim piše Saša Martelanc:

NEPRIJETEN DOGODEK PRI KOPRU

V sredo 19. novembra je v jugoslovenskih vodah pri Kopru ribarila italijanska ribiška ladja "Aurora" iz Gradeža. Patrolni čoln jugoslovenskih miličnikov je "Auroro" zalobil in jo pozval naj se ustavi. Ker kapitan "Aurore" Bruno Zerbin tega hotel storiti so miličniki uporabili orožje. Po prvih osmih opozorilnih strelih so izstrelili nadaljnih 19 v ladjo. Bruno Zerbin je bil pri tem ubit.

Klub temu, da so z italijanske strani priznali, da je "Aurora" bila v jugoslovenskih vodah, zatrjujejo, da se ne bi smelo uporabljati orožje in ubijati ljudi. Eksremistični italijanski elementi v Trstu so ta incident izrabili v protijugoslovanske izgredne, ki bodo vsaj začasno skalili doslej še kar znosne razmere med Slovenci in Italijani v mešano naseljenih krajih.

SLOVENEC V DUNAJSKEM PARLAMENTU

Za Slovence najzanimivejši del rezultata nedavnih volitev v avstrijski parlament je to, da bo prvič po koncu prve svetovne vojne eden poslanec slovenskega rodu in kot tak zastopal koroške Slovence.

V državni zbor na Dunaju vstopa 42 letni dunajski sodni tolmač in prevajalec Karl SMOLLE, doma iz Bistrice v Rožu na Koroškem. Izvoljen je bil kot vodja koroške enotne liste in je pred avstrijskimi volilci nastopal na zeleno-alternativni listi.

Na volitvah so sicer zmagali socialisti a s tako zmanjšano večino, da bodo lahko vladali samo v koaliciji s kakšno drugo stranko.

LETNIK XXXI Štev. 11-12

NOV.—DEC. 1986

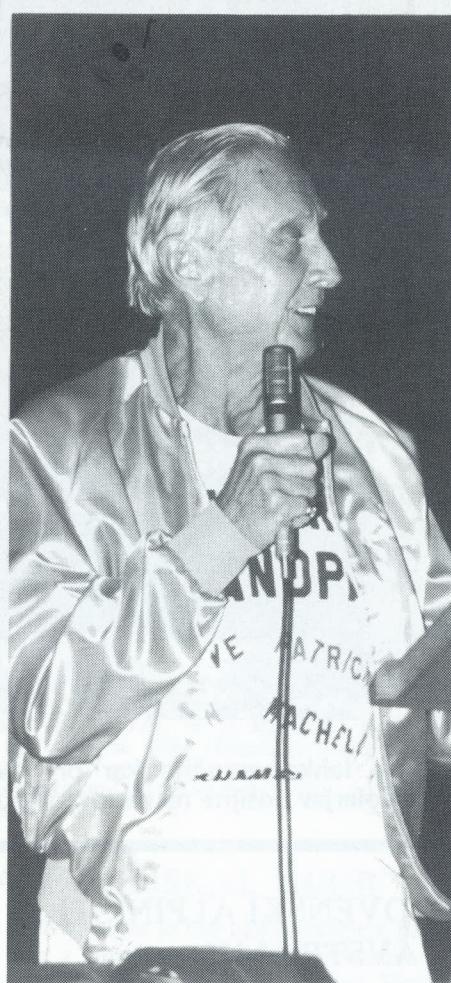
Podarjena značka je tako preprosta, zgovorna, da ne terja nobenega razmišljanja in še manj kakega dešifriranja. Oko se ob njej razveseli, v srcu se utrne toplo občutje — in to bi lahko bilo vse.

Kaj je torej ta spominek, le malo večji od gumba na zimskem plăšču?

To je IGRIVA DOMISLICA.

Domislica mimo že vseh dokazov, za trdo ceno podanih dokazov, da je nekaj tisoč naših v svojem najglobjem bistvu v Vrbi kot v pampi, čeprav premnogi Verbe še nikoli niso videli in je mogoče nikoli ne bodo.

Igriva domislica, najbrž bliže podzesti kot zavesti: V enaki grafični izpeljavi naj bo ta značka kot njene variante doma. Pločevinasti nasmeh in pomežik je to: imejmo nekaj drobno skupnega, ko že pojemo različne himne in razvijamo različne zastave. Imejmo majhen simbol, ki si ga pripnemo na prsi, pa bi lahko z njim brez težav potovali v obe smeri čez tisto mejo, ki jo hočemo in moramo upoštевati, ki pa bi jo tudi hoteli in mordi prernati, če ne danes, pa jutri ali čez sto let.

DOBRODOŠLICA "KRALJU POLK"
IN NJEGOVEMU SPREMSTVU

Naš gost ne imel je zibke slovenske, ne hodil po stezah slovenskih goric; daleč od doma mu mati kruh pekla — že mlad je zasljal harmonico klic.

Res močno je ljubil slovenski svoj duh, v polko prenesel vsa čustva vesela; Ameriki križev je sedem že dal — letos nagrada ga Grammy objela.

Ko pride slovo vsi srčno želimo, naj gostom bi srečna nazaj bila pot; čež morje pozdrav z Melbourna jih spremila, — Bog živi se dolgo veseli ta rod.

Ivan Lapuh

Odbor in podobori

SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE

žele vsem svojim članom

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO 1987

V nadi, da bo leto 1987 naši slovenski družini v Viktoriji prineslo še večjih uspehov ter še več složnega in plodnega sodelovanja v dobrobit slovenskih interesov tukaj pri nas in drugod posvetu, želim vsem našim družtvom, njih odborom ter članom prijeten Božič in srečno novo leto.

Za Svet Slovenskih Organizacij v Viktoriji

Peter Mandel
Predsednik

ODVRŽEN KOLEDAR — POZABLJENO LETO

Le še trenutek in sneli bomo iz stene koledar ter na isti prostor dali novega, ki bo le za številko drugačen. Stari bo našel svojo pot v smeti; odslužil je svoje za vse veke. Hitro pa bo za njim odšel tudi ta, ki ga bomo ravnokar obesili na steno.

Morda se niti ne zavedamo, da koledar, ki je ravno odvržen, nosi lepo ime in hrati tudi opomin človeštvu — LETO MIRU. Ali bo svetu kaj očitala vest, da ni bilo nič manj pretočenih solza, nič manj umirajočih od lakote, od nasilja in zatiranja brez vsakih pravic — kot leta poprej? Izgleda, da je svet sprejel ti dve besedi le kot reklamo, ki se kaj hitro odvrže. Leto miru bi moral rodit človeštvu resnični in pravični MIR NA ZEMLJI.

In sedaj, če še pogledamo v svoj lastni kotiček, kamor se radi ne oziramo. Ali smo kaj storili v prid miru? Smo komu stali ob strani, ko je potreboval pomoč, ko je potreboval lepo besedo in v temi

iskal našo roko ter hrepnel po kapljici ljubezni? Če nismo nikjer nič prispevali in nikomur podarili kanček svoje ljubezni, potem smo besedo MIR odvrgli še preden je bil odvržen koledar.

Pred vrati je Božič in Novo leto. Krepko si bomo stisnili roke, se tudi objeli; zaželeti si drug drugemu najlepše in najboljše, predvsem pa tisto kar imamo. Morda pa nam je v bližini nekdo, ki bi mu lahko toplo stisnili desnico in s tem bi podrl zid, katerega smo z vsakim nesporazumom gradili. Zbrati je treba v sebi vso dobro voljo, da odstranimo vse vraže in stisnemo sebi desnico, ki smo jo izbrisali iz srca. Odpuščanje z suho besedo kmalu izhlapi, toda kar srca odpušča; korenine v ljubezni so trdne in globoke.

Res, prazniki so pred nami, toda ne le zato, temveč da tudi mi vsejemo zrno MIRU v rodovitna tla, katero bo prav gotovo vzlil, če bo zalivano z ljubezni. Če se bomo potrudili, LETO MIRU ne bo odvrženo v odpad s starim koledarjem.

Ivan Lapuh

Vsem svojim bralcem po Avstraliji in po svetu želi

ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE

in
uspešno ter miru polno
LETO 1987
“VESTNIK”

NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O.Box 56, Rosanna, Vic., 3084, Tel.: 459 8860

Lastnik – Published by
SLOVENIAN ASSOCIATION MELBOURNE
P.O.Box 185, Eltham, Vic., 3095. Tel. 437 1226

Predsednik – President: PETER MANDELJ
Tajnica – Secretary: ANICA MARKIĆ

Odgovorni urednik – Editor
MARIJAN PERŠIĆ

Stalni sodelavci – Permanent contributors:
Irena BIRSA-ŠKOFIČ, Vasja ČUK, Jana
LAVRIČ, Peter MANDELJ, Danica
PETRIČ, Stanko PIBERNIK, Darko
POSTRUŽIN, Ljubica POSTRUŽIN,
Marta STRLE.

Tiska – Printed by
CHAMPION PRESS

Cena – Price 85c
Letno – Annual Subscription 10 dollars

Rokopisov ne vracamo
Za podpisane članke odgovarja pisec.

ZA OSTARELE

Štirideset milijonov bo federalna vlada namenila za podporo ostarelim, rojenim v neangleško govorečih deželah. To je bilo sklenjeno na podlagi poročila skupine, ki je raziskovala položaj ostarelih.

Teh 40 milijonov bodo razdelili takole:

– Tekom naslednjih treh let bodo razdelili 18 milijonov za specifično etnične domove nege za ostarele.

– 21 milijonov bodo uporabili v naslednjih štirih letih posebej za gostišča (hostele) za etnične skupnosti.

– 1.2 milijona pa bodo uporabili za vzpostavo posebnih poskusnih projektov v okviru etničnih skupnosti. Ti projekti naj bi uveličali pomoč ostarelim v njihovih lastnih domovih.

Boljše prevajalske možnosti in informacije v raznih jezikih ter več jezikov govoreči strokovni uslužbenci bodo olajšali probleme ostarelih.

Etnične organizacije pa naj bi bilo po mnenju ministrov bolj kot dosedaj vključene v načrtovanje in izvedbo pomoči ostarelim.

V Sloveniji je na prodaj za tujo valuto stanovanjska hiša z zemljo v Velenju. Hiša je visokopritlična, podkletena in takoj vseljiva. Zemlja je zemlja: njivo, travnik, sadovnjak ter gozd v celotni izmeri 6 a in 519 m².

Informacije na naslov: Darko Postružin, 11 Hertford Place, Lalor 3075, Viktorija, Avstralija – telefon 466 2538.

POLICIJI ZA SODELOVANJE

Kakih 250 predstavnikov etničnih skupin v Viktoriji se je udeležilo sprejema na katerem je bila podeljena nagrada pripadniku viktorijske policije za najbolj uspešne stike in sodelovanje z etničnimi skupinami.

Letos se je ta funkcija vršila v petek 7. novembra v Nemškem klubu Tivoli v Richmondu. Po nagovorih superintendenta J. Blogg, ki je co-chairman Ethnic Affairs Police Liaison Committee Chief Commissionerja Millerja, Chairwoman Victorian Ethnic Commission g. Papadopoulosa, je Co-chairman Victor Barg naznačil dobitnika letošnje nagrade, ki sta si jo delila Kevin Curran in Cris Jones.

Oba sta pokazala veliko praktično znanje za sodelovanje z etničnimi skupinami s tem, da sta se naučila vietnamski jezik ter si med to skupino pridobila veliko število prijateljev. Po njunem prizadovanju je policiji uspelo, da se je razkrilo in onemogočilo kriminalno skupino, ki je vietnamske priseljence v Springvalu terorizirala s svojim izsiljevanjem.

Po zaključku uradnega dela ceremonije je prisotne zabaval plesni orkester Viktorijske policije s svojimi bogatimi zvoki v stilu G. Millerja ter filipinsko-avstralška in bavarsko-etnična skupina s svojimi etničnimi plesi.

Od slovenskih organizacij smo med udeleženci videli g. Petra Mandelja, predsednika Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji s soprogo, zastopnika društva "Snežnik" iz Albury-Wodonge, g. Wernerja Remšnika s soprogo in od "Veselih lovcev" iz St. Albansa sta bila prisotna g. Caf Jože in g. Polak Ernest s soprogama.

SBS NAJ OSTANE

Močna organizacija etničnih skupnosti Avstralije je zavzela trdno stališče proti združitvi SBS in ABC.

The Federation of Ethnic Com-

munities Councils of Australia je na svoji konferenci 14 - 16 novembra v Cenberri podprla federalno opozicijo v njem pripravljenju, da prepreči sprejetje zakona po katerem naj bi se ABC in SBS združila v eni organizaciji.

Na konferenci so poudarili važno, ki jo je SBS opravljalo z vzdrževanjem etničnih radio in TV oddaj. Opozorili so na to, da v vsem svojem preteklem delovanju ABC ni pokazala dovoljne pripravljenosti zadostiti tudi potrebam priseljencev neangleškega pokoljenja in da zato dvomijo, da se tudi v bodočnosti ABC ne bo dovolj posvetila potrebam etničnih skupnosti.

Federalna vlada opravičuje združitev ABC in SBS kot ekonomizacijo. V resnici pa bo prišedeno le nekaj milijonov, ki v primeru z drugimi izdatki ne pomenijo mnogo. Senator opozicije dr. Boume, ki vodi poseben odbor za ugotavljanje potratnih izdatkov vladinega aparata, je med drugimi podatki o potratnih izdatkih omenil 40.5 milijonov dolarjev, ki jih bodo letos porabili za modernizacijo uradne rezidence g. Hawa v Sydneyu – Kirribilli House, povrh 250 000, ki so jih pričetkom leta potrošili za preureditev petih prostorov v Prime minister Lodge v Canberri.

Če dodamo še 30.670.000, ki jih vlastna namerava potrošiti pri tekmah za America's Cup potom štедnje pri izdatkih za etnične potrebe izgleda popolnoma neupravičeno. Saj proračun bo poleg etničnega radia in TV prizadel tudi druge ugodnosti za neangleško govoreče etnične skupnosti. Tako so ukinili Australian Institute of Multicultural Affairs, znatno znižali dajatve za multikulturalno vzgojo in učenje angleščine kot drugega jezika ter ukinili tri okrajne urade. Podporo za samopomoč etničnim organizacijam pa so letos zvišali le za 12.1 % medtem, ko bodo istovrstne podpore delavskim sindikatom povečali za 23.1 %.

Minister za komunikacije g. Duffy pa vztraja pri svoji ideji o združitvi SBS in ABC in je izjavil, da bo do združitve prišlo po administrativni poti, tudi če bo senat odklonil predlagani zakon.

NISMO PREMAJHNI

Če se ozremo okoli po svetu in se primjerimo z drugimi narodi, Slovenci prav gotovo ne bi smeli imeti manjvrednostnega kompleksa.

Naša kulturna stopnja je nedvomno na ravni splošne evropske. Kljub majhnemu številu in kljub tisočletnemu potujčevanju smo uspeli ohraniti svojo narodno identiteto in danes se lahko ponosamo z vrsto kulturno – znanstvenih institucij, katerih nivo prav nič ne zaostaja za onimi, s katerimi se ponašajo drugi mnogo številčnejši narodi.

Dejstvo je, da je med Slovenci nepisemo zginila že pred desetletji, da je slovenska industrija zrasla v dobre pol stoletja iz nič v močan gospodarski dejavnik, da se v mnogih športnih panogah Slovenci vse bolj uveljavljajo in dejstvo je tudi, da se Slovenijo v srednje-evropskem območju vse močnejše identificira kot homogena kulturna in gospodarska enota.

Bila bi zato največja tragedija, da bi na drugi strani v okviru jugoslovanske federacije prav sedaj začeli izgubljati svojo narodno bitnost in se pričeli vtapljati v nekako narodnostno mešanico, ki bi imela za rezultat znižanje standarda na vseh poljih. Zato je nujno in v interesu vsega slovenstva, da prav dejavniki na jugoslovanskem področju Slovenije previdno, a vendar odločno vztrajajo, ne sa-

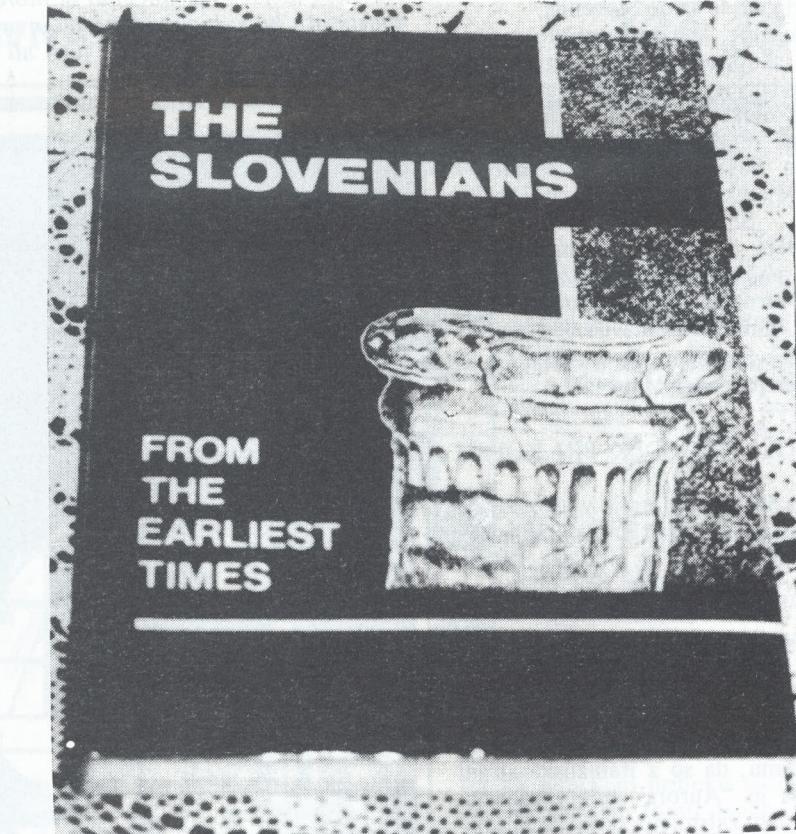
mo na pravicah, ki jih pripadajo po ustanovi, ampak, da se zavzamejo za dosego takega stanja, ki bi slovenskemu narodu SRS zajamčila za vedno popolnoma suverene pravice na svojem področju. V okviru teh pravic pa bi moralo biti zajamčeno tudi uživanje sadov svojega dela, svojega gospodarstva, svojega odnosa do človečanskih pravic, do striktnega uveljavljanja nepristranske zakonitosti.

Moralni bi imeti neomejeno pravico upravljanja s svojimi dobrinami, pa tudi upravičeno pravico vsakega suverenega naroda, da si sam svobodno in brez prisika izbira svojo državno obliko in upravnih sistem pa tudi svoje prijatelje.

Ugovori tistih, ki se morda boje, da se Slovenija izven skupnosti z drugimi narodi ne bo obdržala naj navedemo, da obstoji preko 50 suverenih državic, ki imajo manjše število prebivalstva kot Slovenija.

Naj naštejemo samo nekaj bolj poznanih: Bahamas (218.000 prebivalcev), Granada (113.000), Marshallovi otoki (171.000), Mauritus (983.000), Bahrein (331.000), Ciper (645.000), Kuvait (1562), Andora (40.000), Islandija (236.000), Lichtenstein (26.000), Luxemburg (357.000), Malta (360.000), Monaco (26.000), San Marino (21.000), Fiji (658.000), Tonga (101.000), Vanuatu (126.000) itd.

Ali ste pomislili na to, da vas knjiga "The Slovenians from the earliest times" lahko reši skrbi kaj kupiti kot božično darilo svojcem in prijateljem. Bogato ilustrirana zgodovina Slovencev jim bo ostala še dolga leta lep spomin na vas. Cena pa je primerna. ZATO POHITITE Z NAROČILOM DA NE BOSTE PREPOZNI !!

Knjigo lahko naročite kar pri "Vestniku". Naročilo z nakazilom za 22 dolarjev pošljite na naslov: Vestnik, P.O.Box 56, Rosanna, 3084, Vic.

SLOVENSKI ALPINISTI V AVSTRALIJI

V sredo, 19. novembra sta prišla v Melbourne najboljša slovenska prosta plezalca Srečo Rehberger in Tadej Slabe. Njuna namen je prelezati zahtevne smeri na gori Mt. Arapiles, ki je kakih 25 km oddaljena od mesta Horsham. Ta gora, ki ima najbolj zahtevne plezalske smeri v Avstraliji, se vzpenja sredi ravnine in jim pravijo miniaturni Ayers Rock. Oba plezalca spremišča Matjaž Fistrovec, vodilni snemalec plezalskih podvigov v Sloveniji, ki si je s svojimi filmi pridobil tudi mednarodni sloves.

Plezalca sta bila za to turo zbrana na spomladanskem razpisu Komisije za od-

prave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije.

Srečo Rehberger je 25-letni študent gozdarstva in je praktično preplezel vse najtežje smeri v Sloveniji, veliko pa tudi v tujini.

Tadej Slabe pa je star 27 let in je tehnični svetovalec trgovine Avventura iz Trsta. Preplezel je že veliko smeri težavnostne stopnje X in je eden med najboljimi na svetu.

Plezalce spremišča kot tehnična pomoč prof. Barbara Suša.

Pravstvo plezjanje je precej nova športna panoga, ki se vedno bolj uveljavlja med plezalci. Plezalci plezajo brez običajnih pripomočkov in uporabljajo te, le v varnostne svrhe. Težavnost smeri označujejo s številkami od I do X.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

FOLKLORNA SKUPINA S.D.M.

Ob prihodu ameriških Slovencev 26. oktobra tega leta, sta nastopali spet obe folklorne skupini, 8. novembra pa je nastopala skupina v gorenjskih narodnih nošah na "Westall High School" koncertu, kjer so nastopale še skupine iz Čile, Španije, Hrvatske in druge. Slovenska skupina je bila zelo dobra in ljudem je bilo všeč, prav tako tudi poskočni zvoki, ki so spremljali plesalce.

Na "hribu" pri S.D.M. se vedno dela kaj novega. Sedaj so v teku dela za dovršitev igrišča za tenis, odbojko in košarko. Pri izravnovanju zemljišča vidimo z leve, na desno: Jozeta Gelt, Aleka Kodilo in Alojzja Markiča.

Nekdaj kar številčna skupina upokojencev pri S.D.M. se je številčno občutno zmanjšala. Smrt je zahtevala svoj dolg pa tudi vse višja starost in bolezni prečujeta mnogim, da bi se udeležili sestankov, ki so vsako prvo nedeljo v mesecu. Vodja skupine Mrs. Kati Hartner ter Mici Hartman (četrta in peta z leve) pa pridno vztrajata v nadi, da se bo število zopet pomnožilo.

PAPEŽEV SPREMLJEVALEC OBISKAL "HРИB"

Ob priliku obiska papeža Janeza Pavla Drugega je tudi slovensko kulturno-razvedrilno središče v Elthamu imelo obisk iz Vatikana ali vsaj njegove bližine.

V papeževem spremstvu je bil tudi dr. Rosario Caccamo, po rodu iz Sicilije, direktor publikacije Porta Portese in ekonomist Slovenika. Vzrok, da je dr. Caccamo poiskal Slovence pa je v tem, da je poročen s Slovenko doma iz Goriškega.

Na prvi dan papeževega obiska v Melbournu, v četrtek 27. novembra je v telefonskem razgovoru z g. Mandeljem dr. Caccamo izrazil željo sestati se z večjim številom Slovencev. Ker so na ta dan na "hribu" redne pevske vaje so ga povabili tja. To je tudi bila najbolj posrečena re-

štev, saj se je kar hitro priključil pevcom in z njimi zapel lepo po slovensko. Pač močan vpliv njegove soproge Slovenke in pa njegova nadarjenost sta pripomogla k temu, da dr. Caccamo kar lepo govoril slovensko.

Na žalost je bil le večer prekratek, tako za obiskovalca kot gostitelje.

.....

Tudi "Vestnik" je imel priliko poslati svoje poročevalce med novinarje, ki so spremljali obisk papeža. V Melbournu sta uradno akreditacijo za to vlogo dobila Irena Birsa-Škofic in njen soprog John. Verjetno bomo v naslednjem številki "Vestnika" lahko prečitali njune vtise o tem enkratnem doživetju.

PO NAŠIH DRUŠTVIH

V Svet slovenskih organizacij v Viktoriji je vstopila še ena organizacija "Veseli lovci" iz St. Albansa, ki so bili sprejeti na svojo lastno prošnjo. Njihova zastopnika sta v oktobru prvič prisostvovala seji Sveta. Za pristop v Svet je zaprosila tudi Slovenska lovška družina iz Geelonga

Slovenske organizacije v Viktoriji so močno podprle prošnjo Slovenskega verskega centra v Kew, da bi mu federalna avstralska vlada odobrila vzpostavitev Doma ostarelih ter mu dala takšen status, da bi užival uradno podporo pri vzdrževanju.

Na prvotno odbito prošnjo Verskega centra, je Svet poslal pismo tozadvenemu ministru v katerem je izjavil, da projekt Doma ostarelih uživa podporo široke plasti slovenske skupnosti v Viktoriji in da bo taka inštitucija rojakom v bližnji bodoč-

nosti vse bolj potrebna. Zanikana je bila tudi trditev v zavrnitvi prošnje, da smo Slovenci v Melbournu razdeljeni na razne klube, pač pa je bilo povdarjeno, da je razdelitev na klube vzpostavljena le zaradi tega, ker je Melbourne silno razširjeno mesto in Slovenci prebivajo po vseh njegovih delih, dejansko pa delujejo povezano.

Predsednik Sveta g. Peter Mandelj je v zvezi s ponovno vloženo prošnjo za dom ostarelih urgiral za pomoč pri Victorian Ethnic Commission. Tu so mu bili zelo naklonjeni in g. Mandelj ter partner Bazilij sta se že sestala v tej zvezi z ministrom za Etnične zadeve v Viktoriji g. Petrom Spykerjem. Rezultat tega sestanka je bil tudi praktična pomoč pri vlogi prošnje za revizijo prvtne negativne odločbe.

BALINARJI S.D.M. PROTI "VENETO"

Balinarski ekipi S.D.M. in "Veneto"

Tekmovali smo 12. oktobra v Veneto Social Klubu. V prijateljskih tekmaščih smo igrali v dvojkah. Kugle so pokale, da je odmevalo po velikem balinarišu. To je bil dokaz, da smo hoteli pokazati, da se tudi mi ne damo kar tako ugnati.

Po dolgem celodnevnu tekmovalju so bili doseženi sledeči rezultati: drugo mesto P. Hervatin in Janez Dolenc, četrtto mesto pa B. Žele in A. Fistroč.

Ivan Mohar

Načelnik balinarske sekcijske S.D.M. Ivan Mohar pošilja božični in noviletne pozdrav vsem balinarem in balinarkam S.D.M. se jim prisrčno zahvaljuje za sodelovanje v sekcijski in iskreno čestita ob doseženih rezultatih ter si želi tesnega in nesobičnega sodelovanja tudi v prihajajočem '87. letu.

Ob tej priliki želi vesel Božične praznike in Srečno '87. leto tudi balinarem in balinarkam drugih slovenskih klubov Melbourn, Albury, Canbere in Sydney-a.

Derry Maddison

SLOVENSKA ENAJSTORICA

Vsi Slovenci. Stojte od leve: Darko Hribenik, Michael Lesnak, Mark Sušelj, Evgen Poklar, Maks Vojvoda in Alex Rosič. V prvi vrsti pa so: Livio Mingot, Bogomir Štibilj, Derry Maddison, Stanko Gregorič, Dragan Mladenovič in Mark Česnik. Odsoten pa je Drago Krickič. (Foto Hribenik).

Kot del petnajste obletnice Jadran, smo v nedeljo 12. oktobra igrali tekmo v medklubskih barvah. Razlika je bila le v tem, da se je po mnogih letih ponovno ustanovila ekipa samih Slovencev, kateri so igrali razstavno tekmo za vse domačine proti ostalim članom nogometnega kluba.

Sestava Slovencev je bila sledeča: Derry Maddison (vratar), Stanko Gregorič in Darko Hribenik (obramba), Aleksander Rosič, Bogomil Štibilj, Mark Sušelj (polovična ali half linija), Livio Mingot (levo krilo), Michael Lesnak (leva zvezka), Maks Vojvoda (desna zvezka),

Drago Krickič (sredinski napadalec), in še Eugen Poklar (desno krilo). Tekma se je igrala pod idealnimi pogoji, kajti vreme je bilo čudovito ter sončno in igra je bila pravi užitek za številne gledalce. Končni rezultat je bil 5 : 5, a že v začetku drugega polčasa je vrata zapustil slovenski vratar Derry Maddison, ker si je poškodoval glezenj. Vrata je prevzel Mark Sušelj, ki je poskušal na vse pretege obraniti čast Slovencev, le da mu pomanjkanje golmanske prakse to ni dovolilo. Toda tudi neodločen rezultat je sprejemljiv. Ta tekma pa bo vsekakor postala letna prireditev na Jadranu.

NA "JADRANU" SO SLAVILI ŠPORT

V soboto 8. novembra so na Jadranu v Keiloru podelili trofeje igračem nogometnega kluba "Diggers Rest", ki so se letos prebili v višjo kategorijo. Isti večer pa so tudi podelili pokale svojim najboljšim balinarjem in balinarkam. Cel večer je bil tudi povezan s plesno zabavo, za katero je oskrbel glasbo ansambel "Kris-tal".

Predsednik Jadrana g. Frank Iskra je s pozdravnim nagovorom pričel formalni del večera in podelitev nagrad. Pohvalil je prizadetno delo vseh, ki so se trudili pri športnem udejstvovanju kluba in čestitali za priborjeno prvo mesto nogometnemu, kakor tudi balinarjem, katerih trojka je tudi osvojila prvo mesto. Med balinariji pa je kot najboljše posamezne v preteklem letu omenil gospo Anico Poklar in g. Valterja Jeleniča.

S posebno zahvalo se je obrnil na g. Toneta Poklarja, predsednika nogometnega kluba in ga pohvalil za celoletno trdo delo pri organiziranju nogometnih tekm.

G. Poklar pa je nato dejal, da se počuti zelo ponosnega, ker je imel v obeh enajsticah tako požrtvovalne igrače in poleg njih tudi odličnega trenerja in zveste na-vijače.

Vsi so storili vse, kar so mogli, da je organizacija gladko tekla in so se tekme odigrale v začetnjem redu in stilu. Vsak je izvršil svojo dolžnost do najboljše mere. Omenil je tudi žene in matere, ki so dodele svoj delež z moralno podporo in pa tudi praktično z oskrbo osvežilnih pijač in jedi.

Naloga objaviti imena vseh dobitnikov trofeje pa je pripadla Derry-ju Maddison-u, ki je ena največjih goničnih sil v vrstah nogometnikov. V njih imenu se je zahvalil odboru Jadrana za podporo v denarju, delu in oskrbi igrišča. Izrekel je dobrodošlico Petru Mandelju, predsedni-

ku Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji ter njegovi soprogi Ivi, uredniku "Vestnika" Marijanu Peršiču in soprogi Karen, Franku Iskri in soprogi Jean ter Tonetu Poklarju predsedniku nogometnega kluba in njegovi soprogi Anici. Izrazil je nado, da bo tudi prihodnje leto v 1. diviziji amaterske lige uspešno in da se bo število in izbira igračev še povečala.

Najprej so bile razdeljene spominske trofeje vsem igračem, nato pa objavljena imena onih, ki so se najbolj izkazali:

V prvem moštvu je bil izbran za "Best and fairest" najboljšega in nepristranskega B. Dunat, za "Most Consistent" P. Pannunzio, za "Most improved" F. Krstina in za "Highest Goal S Scorer" J. Murdoch. Pri rezervnem moštvu pa so bili v istih kategorijah nagrajeni Danny Zarafa, Ivan Glavač, Rocky Ferarro in Alex Rosič.

Pokale najboljšim je predal Peter Mandelj, ki je ob tej priliki poudaril pomen športnega udejstvovanja pri naših društih. Dejal je, da nogometni že s tem, da prinašajo slovensko ime v športno javnost, vršijo za Slovence koristno delo. "Saj če sami ne bomo povsod poudarjali imena Slovenec, tudi od drugih ne moremo tega pričakovati," je dejal. "V skupnem delu je moč in Slovenci v Viktoriji se tega zavedamo in odkar so naša društva združena v svetu naših organizacij se tudi sami počutimo bolj močni. Preko tega sveta bodo tudi druge naše organizacije v bodoče pomagale pri nogometu. Kadar smo združeni pa nismo več majhni in bomo lahko še več naredili kot dose-daj," je menil g. Mandelj.

Sledila je še razdelitev priznanj najboljšim balinarjem. Med ženskami so dobile priznanje za 1. mesto Anica Poklar, za drugo mesto Ivica Kalčič, pri moških pa za 1. mesto Valter Jelenič in za 2. mesto Roman Vitez.

Potem ko je izročil cvetje ženam v zahvalo za to, da so celo leto skrbele, da nogometni niso bili lačni in žejni, je g. Poklar, predsednik nogometnega kluba 'Diggers Rest' izročil pokal v priznanja Colinu Deori, trenerju moštva.

(Foto Hribnik)

Jana Lavrič je s sočutjem povedala pesem Pastir. Mislim, da ni bilo človeka v dvorani, ki mu ni zastal dih ob zadnjem verzru, ko je Jana skoraj šepečata podala pesnikove vprašajoče besede obupa.

Elegijo Ujetega ptiča tožba nam je podal Dušan Lavrič, oblecen kot duhovnik. Del pesmi je igral ansambel Alojza Grnjaka – na plošči ima naslov "Res lepa je naša zemlja". Dušan je v glasbenih medigri povedal, kar je pesnik čutil: nikoli mu nihče ni mogel vzeti pesniškega navdaha – nebeskega daru. Pesem Ujetega ptiča tožba ni izšla iz pesničkega osebnega razočaranja, kot so to dolžili kritiki, ampak, kot je Gregorčič sam dejal v "Zvonu", je pesem izveden pesniške usode, vere v svetost in neizprednost pesniškega poklica, izlita v melodično ustvarjene stihe.

Sledil je mesani pevski zbor SDM pod vodstvom pevovodje Branka Sosiča s štirimi pesmimi: Skrjanček poje, žvrgoli, Glejte, že sonce zahaja, Šrečali smo mravljo in Eno samo tihorož. Peli so: Anka Brgoč, Zora Durut, Mici Hartman, (Neva Kastelic) je bila odsočna zaradi smrti matere, prav tako tudi Jože Urbančič, Rozi Lončar, Iva Mandelj, Alma Sdraulig, Marja Volčič, Franc Arnus, Stanko Česnik, Janko Damšič, Virgil Gomizelj, Frenk Favier, Nace Kalister, Jože Logar, Ljubo Pirnat, Franc Zgožnik, Miro Kastelic. Ljubitelji slovenske besede in pesmi so z navdušenim ploskanjem priznali svoje občudovanje in zadovoljstvo nad predstavljenimi točkami programa.

Po kratkem odmoru, je v drugem delu programa, najprej nastopila dramski skupina "Planica" s saljivo burko "Pri zdravniku", katero je režiral gospod Lucija Srnec in se nama je takoj uresničila želja, da je prišlo do kulturne izmenjave med dramskimi skupinami v Mel-

bourne. Vsaka amaterska igralska skupina, posebno še takaj, ima neprecenljivo vrednost v tem, da so igralci in reziserji ljudje, ki se iz velike ljubezni do slovenstva trudijo ure in ure, predno predstavijo delo na održi. Naj bo to otroški pričoček, kjer je treba otroke še popravljati in učiti slovenske izgovorjave, ali pa prispevki odraslih – vsak prizor, vsaka igra, ima ogromno vrednost v tej nesobični ljubezni do slovenske besede in slovenskih pisateljev in piscev dramskih del.

Pri igri so nastopale še: gospa dohtar – Eda Tomazič, bolnišnika sestra – Katrina Vrisk in bolnična – gospa Milka Pongrac. Pošteno smo se nasmejali ubogi bolnični, preprosti kmečki ženici, katero je bolel vrat. Operirali so jo, seveda, kar na održi – vsa hrana se je ji namreč zataknila v grlu in ni mogla v želodec. Ženica se je bolj bala zdravničnega računa kot vsega drugega in ko ji je zdravnica svetovala, da pride na ponovni pregled, se je le-ta naredila, da pač ne sliši, ali da ne razume.

Sledila je folklorna skupina SDM, katero sem naučila 5 prekmurskih narodnih plesov. Zaplesali so naslednje plese: Tkalečka, Marko skače, Tečák, Gospod – gospa in Šamarjanka. Plesalci so tokrat prvič nastopali v prekmurskih narodnih nošah SDM – bile so izredno lepe in skrbno sesite. Plesalci so zaplesali izvrstno – brez vsake napake in so se posebno uživali pri plesu Šamarjanka, kjer so pogumno in z užitkom udarjali ob tla v ritmu poskočnega valčka. Plesali so: Lidija Markič in Tony Ada-mič, Frances Urbas in Stan Ašenberger, Sonja Kranner in Danny Mohar, Julie Knel in Mark Tavčar, Geanette Urbančič in David Knel, Tanja Sosič in Damien Pisotek, Michelle Kranner in Eric Gelt ter Linda Štolfa in Edi Stemac.

Prekmurske narodne plese smo v SDM že dvakrat plesali; ob 25. letnici in ob 30. letnici SDM, vendar smo si nose izposodili pri verskem centru v Kew, oziroma pri slovenskih sestrach. Ker pa je skupina, ki je letos marca nastopila s temi nosami, vrnila noše poškodovane in neurejene, je bilo odločeno, da si nose bo mogel nihče več izposoditi. Na pomoč sta mi prisločile gospo Milena Brgoč in Dragica Gomizelj. Blago za krila, hlace in srajce ter dekljske bluze je bilo podarjeno, vse drugo pa je bilo treba nakupiti. Iskrena hvala gospo Mariji Knel, ki je dan za dnevom iskala primerno blago za tako čudovito ujemajoče barne predpasnike, rutice, lajbice in robce ter trakove na oblikah. Nekaj pa je tudi sama podarila. Milena in Dragica sta se potem lotili ogromnega dela: ukrojiti, izrezati in sesiti osemzenskih in 8 moških celotnih nos. Nista šteli ur, ker jih je bilo preveč. Nekega nedeljskega popoldneva pa so se mamice plesalcev in plesalk zbrale in vse zlikvale, tako, da smo imeli vse pripravljeno za nastop. Iskrena hvala prav vsem, ki ste pomagali z darili, pri delu in seveda gospo Anici Smrdel, ki je v enem dnevu zbrala z nestetimi prošnjami in razlagami več kot 200 dolarjev ob ljudi, ki zelijo videti, da se folklorna skupina nadaljuje in v nju tradicija plesnega izročila naših prednikov.

Mislim, da smo lahko ponosni na naše lepo število narodnih noš, ki jih sedaj imamo. Verski cen-

ter v Kew ima najbogatejšo garderobo narodnih noš, kjer so zastopane prav vse pokrajine v Sloveniji.

Naslednja na programu je bila Veronika Smrdel s pesmijo Simona Gregorčiča Soči – s pesmijo, v kateri pojde o domovini s srcem velikega rodoljuba tistih časov, z neizmerno, žalujočo ljubezijo. Reko Sočo pozdravlja z občudočimi klici kot poslanko iz rojstnega kraja, ki mu prinaša lepoto svojih rojakov in caromačih gora; Soča mu je glasnica prijateljstva in ljubezni, a obenem prispoloba negotovo prihodnosti domovine. Z naivno, vendar iskreno prošnjo prosi Sočo, naj ta ustavi naval tujev v usodenem zgodovinskem trenutku. Veronika je pesem izredno lepo recitirala.

Zopot je bil na vrsti pevski zbor. Zapeli so: Od kod si dekle ti doma, Gor čez jezero, Ne maram, Tedaj pa z bogom in ker so bili poslužalci tako navdušeni, so zapeli še Slovenska pesem.

Kot zaključek programa, posvečenega Simonu Gregorčiču, je gospod Stane Prosenak povedal Gregorčičevu pesem Sam in povdaril, naj človek, ki uživa srečo sam in je ne deli z drugimi, se žaluje sam.

Program je odlično uspel. Hvala lepa vsem nastopajočim, saj so v tako kratkem času – v dveh mesecih dokazali, da so pravi talenti.

Po končanem programu je spregovoril predsednik g. Peter Mandelj, pozdravil še enkrat pesnotne in se mi s svojimi, skrbno izbranimi besedami navdušenja zahvalil za uspešen program. Zahvalil se je tudi vsem nastopajočim in pozdravil prijatelje s Planice. Mikrofon je potem prepustil za nekaj minut meni: s šopkom rdečih nageljnov po gledališki navadi in ko se spodobi za gosta, sem se zahvalila gospo Luciji Srnec. V imenu folklorne skupine pa sta gospema Mileni Brgoč in Dragici Gomizel zahvalila in jima podarila šopke nageljnov Julie Krnel in Mark Tavčar.

Obiskovalci so se umaknili potem v jedilnico in se dolgo ostali ob kavici in izvrstnem peciju.

Se enkrat lepa hvala vsem, ki ste sodelovali in mi pomagali pri kulturnem večeru. Iskrena hvala gospo Mileni Brgoč, katero vsemi poznamo, saj je skoraj na vsaki društveni prireditvi; če ne v dvorani, pa v garderobi ali v kuhinji, ob nedeljah pa v knjižnici SDM, katero vodi že tri leta. Milena po poklicu ni knjižničarka in se je morala vsega v zvezi s knjižničarstvom najprej naučiti – seveda z mnogo dobre volje potopljanja in darovanja prostega časa. Rada pomaga in svetuje vsakomur pri izbiri dobre knjige, katere tudi sama naroča in posreduje, da jih društvo dobti po znižani ceni. Poleg vsega tegega se je opogumila in nam sesila narodne noše, za katere tudi skrbi. V zadnjem času je naredila tudi dve slovenski zastavi, ki ostajata v lastništvu društva. Hvala, Milena! Kot si sama kralja, mladina se ti je že zahvalila z izredno uspešnim nastopom.

Iskrena hvala gospo Dragici Gomizel, ki je veskozi pomagala Mileni pri krojenju, urevanju in šivanju noš ter posredovala, da je bilo čim več blaga podarjenega. Dragica že vsa leta sodeluje pri garderobi SDM – ko je gospoda Ivan Valencič učil in režiral igre, je za vse obiskovalci poskrbela ona. Dragica je poznana tudi kot ena prvir tajnic SDM.

Hvala gospo Pavli Vohar, ki je darovala belo blago za moške hlače, srajce in ženska krlia; ter g. Darku Koren, ki je daroval belo blago za ženske bluze, robce in gumbe.

Hvala vsem darovalcem denarja, s katerim omogočili, da smo prekmurske noše lahko dokončali s primernimi deli.

Hvala gospo Anici Smrdel, ki je denar pobiral in zanj proučila ter za njeno urejevanje cvetja pri vsaki proučili in prireditvi.

Hvala Mariji Knel za podarjeno blago in gorenjsko noš svoje hčerke Marte. Izredno lepa je noša in smo jo že v Canberri uporabljali. Hvala tudi za vso pomoč pri nakupovanju blaga za noše.

Hvala lepa Vasi Čuk za izredno lepo narisani portret Simona Gregorčiča, ki bo sedaj krasil ali solo ali pa knjižnico SDM. Nadalje hvala Ljubotin in Mitju Yesse, ki sta društvo podarila dve primorski narodni noši s klobuki. Fanta sta leta 1955 nastopala v Melbourne Town Hall za koncert Rdečega kriza in bila slikana tudi v časopisu Herald. Mitja in Ljuba sta s svojimi igranjem na harmoniko sodelovala na mnogih slovenskih prireditvah v tistih letih. Rada se spominjata kulturnih večerov, kjer sta z veseljem in ponosom nastopala.

Hvala gospo Kati Hartner za dve ruti za narodne noše in cekar – zelo lepo.

Iskrena hvala tudi gospo Mici Hartman, ki je prinesla nekaj "lajbičev" za narodne noše in jih podarila SDM-u.

Hvala Viktorju Lampe za napis "Simon Gregorčič z letnico rojstva in smrti", skalo, katero smo rabili pri Veselom pastirju in kletko za pesem Ujetega ptiča tožba.

(Nadaljevanje in konec na strani 5)

Draga Gelt:

KAKO SEM PRIPRAVILA KULTURNI VEČER

Po razstavi Mednarodnega leta miru, julija letos, me je predsednik SDM g. Mandelj prosil, če lahko pripravim letosni kulturni večer. Ob pregledu literature sem opazila, da je letos 80 let, odkar je umrl pesnik Simon Gregorčič – pa sem imela temo za kulturni večer. Na sestanku glavnega odbora SDM sem povedala svojo idejo in moj načrt je bil z veseljem in navdušenjem sprejet. Pričela sem z izbiro Gregorčičevih pesmi: pesniška lirska zapuščina je tako bogata, da se je bilo težko odločiti. Izbrala sem kakih 12 pesmi, potem pa sva z g. Prosenakom se enkrat pregledala vse pesmi, če so primerne. G. Prosenak je namreč obljal pomoč pri navedovanju. Prosila sem izbrane ljudi, da so prevzeli recitacije in ni sem našla nobenega problema.

Primanjkovalo mi je glasbenih točk; g. Prosenak je navel na kaseti pesem Veseli pastir, v priredbi Mihe Dovžana, jazz pa sem našla na ploščah ansambla Alojza Grnjaka kar dve pesmi: Sirota in Ujetega ptiča tožba. Zelo sem bila razočarana, da ne na kaseti, ne na ploščah ni bilo omenjeno, oziroma napisano, da so pesmi delo Simona Gregorčiča. Na ploščah Alojza Grnjaka so se celo spremenjeni naslovi pesmi in nekaj besed. Kaj Simon Gregorčič ni bil vreden priznanja? Plošče bi v njegovim imenom lahko samo pridobiale na ogledu in urejeno, poštno se, ker je dramska skupina Planice povabilo sprejela.

Prišel je dan kulturnega večera. Dvorana se je napolnila z ljubitelji Gregorčičeve besede – slovenske besede, pesmi in plesov. Naslov kul-

turga večera je bil "Goriški slavček poje" in tako so vsi vedeli, da je program poln prelepih verzov slavnega pesnika in njegovih pesmi. Najprej so prisotni slišali pesem Sirota. Na plošči Alojza Grnjaka ima naslov vzet iz prve vrste prve kitice "Cvetica nerazvita". Sledilo je življenje pesnika in duhovnika Simona Gregorčiča, katerega je pripravil in skrbno prebral g. Stane Prosenak. K vsaki Gregorčičevi pesmi sem pripravila razlagi, kdaj, zakaj in v kaknem slogu (obliki) je bila pesem napisana, vrsto verzov in podobno.

Aleš Brgoč nam je predstavil pastirja v pesmi Veseli pastir, katero je igral ansambel Mihe Dovžana – tudi brez omembe pesnika. Aleš je odlično odigral svoj del – oblecen v primorsko narodno noš, razen čevljev, ker je kot pastir imel obute težke "gojzerice", zakrivilo palico, planinskim cvetjem z klobukom in culico v roki. Odigral je pastirja, ki je zamaknjen z vso ljubezijo v planine, v svoj raj – kot pravi pesnik: naj si drugi iščajo bogastva in srečo drugod, on je srečen tam, kjer je mir – na planini.

Gospa Marcela Bole se je pripravila s pesmijo Nazaj v planinski raj. Pesem hrepenenja po planinskem svetu, po domačih ljudeh in običajih, pesem, katero so zapeli Gregorčiču ob odprttem grobu, je gospa Marcela zelo lepo podala. Sledila je vesela, hudomušna pesem Svarilo, katero sta ljubko predstavili gospo Rozi Lončar in Viki Zorut; pesem o mami, ki se hudeje nad hčerjo, da ta ne hodi v cerkev. Za vzugled daje sosedovo mlado dekle, ki je vedno v prvi klopi v cerkev. Hčer seveda pove, da sosedna mlada ni verna in pobozna, ampak samo rada gleda mlačega cerkovnika.

G. Ljubo Pirnat je z globokim sočutjem recitiral pesem Znamenje, v kateri pesnik časti domovino. Elegijo Zaostali ptič je z občutkom recitirala Barbara Smrdel – podoba strtega hrepenenja, prikazanega v podobi ranjenega ptiča. Pesem je spremila glasba iz operete "Mačke"

NAŠI GOSTI IZ AMERIKE

Sprejem slovenskih "Amerikancev" na letališču v Tullamarine je bil navzlic zgodnji ura in zamudi letala prisrčno prijateljski. (Foto Srnec)

Mesec pred prihodom ameriških Slovencev, smo na Planici bili obveščeni, da bodo prišli 25. oktobra med nas v Viktorijo.

Novica, da bodo ameriški Slovenci s kraljem polke g. Frankom Jankovičem in njegovim spremstvom: g. T. Petkovšek, J. Miškul in J. Kalic ter s štiridesetimi turisti gostovali samo na Planici, nam je dala veselja in obenem skrbi za pripravo sprejema v tako kratkem času.

V petek, 24. oktobra ob 10. uri zjutraj smo na letališču pričakali naše goste: g. I. Leber, zastopnik slovenske radijske ure 3 EA, g. Marijan Peršič, urednik vseslovenskega časopisa *Vestnik*, gospa Lucija Srnec, učiteljica modernih jezikov v Viktoriji ter učiteljica etnične šole Planica, g. Š. Srnec, podpredsednik

NA "PLANICI"

Odbor, kuharice in člani na Planici so bili že nekaj dni zelo zaposleni.

G. Štefan Srnec, podpredsednik, je bil zadolžen pripraviti program in tako je tudi okusno pripravil oder, na katerem se je zvijal kratek spored. Okrog 6 ure zvezcer smo pričakali prvo grujo gostov z vodjo g. T. Petkovšek. Razložil nam je, da bo druga grupa turistov prispela z zamudo, ker potujejo preko zasneženih avstralskih alp. Otroci v narodnih nošah in lovska skupina so jih skupno z nasmejanimi obrazi pozdravili kar pri vhodu.

Obiskovalci so se že tudi vrstili v dvorano ter zasedli svoja rezervirana mesta. Dvorana, kjer je že vabil na plesišče ansambel Plavi Jadran, se je v kratkem na-

no nasmejanega obraza. Z otroci v narodnih nošah se je hotel poslikati, nato nam je pa takoj zaigral nekaj poskočnih, tako, da niti večerjati ni imel časa. Morali smo ga na silo zvabiti z odra, da smo začeli z našim programom, kateri mu je bil namenjen. Škoda, da je bilo vse tako pozno in tako nismo mogli našega programa izvesti po želji, kajti otroci v narodnih nošah so že bili nestrpni in nekateri tudi že na pol (v mislih) v svojih posteljicah ob takoj pozni uri; toda vseeno so se prikazali na odru, čeravno so nekateri stari komaj štiri leta. Tudi naš Branko T. Srnec, 3-kratni avstralski prvak harmonike ni mogel dočakati kralja polke, katerega si je žezel osebno spoznati. Zaradi služ-

Na "Planici" je bil pripravljen gostoljuben večer, na katerem so se "Amerikanci" imeli priliko meniti z "Avstralci" kar v slovenščini. Ob vhodu v dvorano stoje v prvi vrsti z leve na desno: Toni Petkovšek, Peter Mandelj, Frank Jankovič, Lado Sluga, Štefan Srnec in Lucija Srnec. (Foto Srnec)

polnila. Povabljeni gostje iz sosednjih klubov so po domače kramljali z gosti iz ZDA v okusno pripravljeni jedilnici.

Vsi, ki smo bili zadolženi za program in veseli večer tega dne, smo postajali nestrpni, kajti ura se je že premaknila čez deseto, ko je končno prispela druga gruha s težko pričakovanim kraljem polke g. Frankom Jankovičem. Toda vse skrbi in nestrpnost nas je minila, ko smo zagledali tega junaka, čisto preprostega, ved-

ri je najstarejši v Avstraliji, je zapel nekaj pesmi pod vodstvom njihovega vodja g. L. Furlana. Ivan Lapuh je spisal dobrodošlico, katero je deklamirala njegova hčerka Lidija Lapuh. Lidija se je vsem gostom vtisnila globoko v srce z njeni čisto izgovorjavo in lepim nastopom. Nam vsem znana gospa M. Bole je sama prebrala svoje delo, katero je spisala ameriškim Slovencem za spomin. Oba naša pesnika sta izdala svoje delo v knjizicah, kar sta tudi vsak svoje podarila g. Franku Jankoviču. Naš zelo znani pevski kvartet "Zvon" je tudi podaril svoje plošče, da ves svet spozna, da imamo tudi mi tukaj na peti celini Avstraliji glasbeni, pevske, pesniške in vse mogoče talente. Gospa D. Gelt je osebno podpisala vsako knjigo, ki so si jo kupili ameriški Slovenci. Predsednik Planice g. Lado Sluga je spregovoril nekaj besed ter pozdravil vse navzoče. Zahvalil se je za tako velik obisk in vesele ljude.

stralskega prvaka, ki je v kratkih besedah izrekel pomen obiska – kralja polke; rekel je, da je to nekaj novega za mladino, katera se zanima za muziko, posebno še harmoniko. Pouparil pa je, da je danes na višini le klavir, in kdor ga obvlada, ima delo v Avstraliji.

Za našo generacijo je še vedno najlepša muzika, ki se sliši iz harmonike. Seveda je pa tudi odvisno, kako jo muzikant izvaja. Ta večer je bil najboljši dokaz, da se vsak rad veselo zavrti ob domačih melodijah, saj smo se vsi ta večer vedno vrteli na plesišču. Godba z Jankovičem na čelu je vedno igrala, tako, da so se veseli plesalci morali menjavati. Čudovito je res, koliko zdrži ta človek – tu je dokaz, da človek ljubi veselo muziko in veselo druščino, katere pa ta večer ni manjkalo na Planici. Sam g. Frank Jankovič je izjavil, da že dolgo ni tako veselo in v tako veseli druščini preživel večera in da tega dne ne bo nikoli pozabil. Tu

Frank Jankovič, 'hero' obiska, je imel prijazno besedo in čas tudi za najmlajše.

(Foto Srnec)

Tudi g. Peter Mandelj, predsednik S.D.M. in predsednik Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji, je podal nekaj besed v pozdrav vsem.

Medtem, ko so se vsi že prisotni gostje lepo po domače pogovarjali in zabavali pri polnih slavnih krožnikih je gospa Helena Van de Laak, koordinatorka na slovenski radijski oddaji 3 EA, lóivila bolj za njo zanimive, povabljeni goste ter jih posnela na trak za oddajo. Tako je ujela predsednika g. L. Sluga, g. T. Petkovška, kateri je podal svoje mnenje o avstralskih Slovencih na tem delu Melbourna. Ujela je tudi Brankota, av-

di obiskovalci so bili veseli in povpraševali, kdaj bo zopet kaj veselega tukaj na Planici. Ljudje so si nakupili njegovih plošč in kaset ter kape in majice. Vse stvari, ki so bile za prodajo je osebno vsakemu podpisal.

Zelo lepo smo se imeli vsi do poznega ali bolje povedano do ranega jutra. Ni in ni se nikomur mudilo domov, saj smo vsi vedeli, da morda tako veselega in razpoloženega dne ne bomo dolgo več imeli, čeravno nam je kralj polke ponudil obisk v kratkem z vsem njegovim ansamblom, samo, da se še zopet skupno poveselimo in po domače pokramljamo.

PRI SLOVENSKEM DRUŠTVU MELBOURNE

Sprejem v dvorani S.D.M. Frank Jankovič se zahvaljuje Petru Mandelju za sprejem.

En del turistične skupine slovenskih Amerikancev, ki je v oktobru obiskal Avstralijo in Melbourne je bila v nedeljo 26. oktobra povabljeni na "barbecue" k S.D.M.

Kar precejšnja množica domačinov se je udeležila tega dogodka. Po uradni

dobrodošli predsednika S.D.M. gospoda Petra Mandelja je nastopila mladinska folklorna skupina z narodnimi plesi. Ostali del popoldneva pa je izpopolnil "kralj polke" Frank Jankovič, ki je neumorno raztegoval svojo harmoniko.

Naj pogledam malo v drugo leto. Šola se bo pričela na tretjo nedeljo v februarju ob 2.30 uri popoldne (kot navadno). Vabljeni!

In naj ob koncu pošljem božični in novoletni pozdrav vsem otrokom in njihovim staršem z željo za vesel Božič in srečno Novo leto 1987!

KAKO SEM PRIPRAVILA

KULTURNI VEČER

(nadaljevanje s strani 4)

Hvala vsem staršem, ki ste vozili otroke na vaje redno in točno.

Hvala Jožetu, mojemu možu, za napravljen okvir za Gregorčičevu sliko.

Hvala lepa gospa Luciji Srnec za posojeno krilo in škornje – 3 pare, katere smo uporabili tudi za v Canberro.

kaj, kje, kdo?

VSEH NARODNOSTI DAN

Če bi želeli zapisati koliko različnih narodnosti je našlo svoj drugi dom na tej peti celini, bi bil precej dolgi seznam. Vsi pa dobro vemo – vsaj morali bi, da nam ta dežela nudi možnost ohranjevati korenine svoje narodnosti.

Tako se že vrsto let zbiramo v Gipslangu različne narodnosti pod imenom "All Nations Sunday". Letos je bilo v Warragulu v lepi in veliki dvorani Arts Centre, ki je bila polna. Glavna in prva točka pri tem je skupna sv. maša. Ob šku D. Arcy iz Sale somašuje tudi nekaj duhovnikov, ki zastopajo svojo narodnost. To leto je bilo prvo berilo v hrvaškem in drugo v polskem jeziku. Prošnje pa so bile v litvanskem, italijanskem in v slovenskem. Slovenske je prebrala hčerka

H. E. L. P.

Spoštovani gospod urednik!

Zopet se oglašam, da vam sporočim kako poteka ta naša akcija.

Tu v Sydneju smo zelo delavnji a še vedno težko čakamo na dovoljenje za oprostitev takse na vse darove za našo akcijo.

V Kurnellu sem imela 9. novembra velik koncert kateremu je prisostvovalo preko 300 oseb.

Nastopili so:

Pevski zbor "Triglava" pod vodstvom g. Šedlbauerja. Tu v Kurnellu ljudje še nikoli niso slišali takega pевскога zabora. Še posebno so jih navdušile "Zabe" Naš avstralski vaditelj klavirja je izrekel žejo, da bi jih zelo rad še poslušal.

DRAGICI IN VERGILU

Nam vsem poznani par Dragica in Virgel Gomizel sta praznovala 35-letnico poroke na 26. julija, ko sta bila na počitniškem potovanju po Evropi in Ameriki.

Dobremu paru gotovo vsi čestitamo in želimo še mnogo srečnih let!

Za to priliko mi je privrela iz srca kratka pesmica:

ČESTITAM K 35 LETNICI POROKE VIRGELNU IN DRAGICI GOMIZEL

Čestitam vam, vztrajni, zvesti par, sta kot, da bi stopila prvič pred oltar. V ljubezni lepo – soglasno živita, veselje in žalost – skupno delita.

35 letnico zakona sta v Evropi slavila, po Kraskih klancih – kot nekdaj hodila. Pravita: Honolulu, England in Amerike ogled – kot spomin na rojstni je svet.

...eden par,

VESTNIK SEP 1986 - 7 -

Miklavžu v Pertru ni

Lidija. Tudi darovi za na oltar so domači in preprosti, ki vsaka narodnost nese svoje – seveda katera želi. Verjetno je malo avstralskih duhovnikov, ki bi z besedo tako sučutno segli v srce priseljenec, kot škof D. Arcy.

Po sv. maši je bila mala razstava različnih stvari dotednih skupin. Potem smo se ponovno zbrali vsi v svojih narodnih nošah pred vhodom v dvorano. Z lepo sprejemno besedo in z močnim aplavzom je bila sprejeta preko odrva vsake skupine. Tudi mi, če tudi nas je bilo kot prstkov na otročji rokici; smo bili deležni svojega imena – kot Slovenia, a aplavz v dvorani pa je zgovorno dokazoval, da nismo neki odmaknjeni in pozabljeni narod. Med koncertom se mi je vtisnila slika: kateri narodi so svojemu potomstvu izročili lastno tradicijo – kateri je niso, so morali sami plesati že precej v jesenskih letih. Ob koncu so izbrali "Princess of the Nations", ki je letos bila Italijanka iz Morwella.

Ob slovesu si je vsak želel, da se zopet takole srečamo naslednje leto. Res, lepo je bilo. Vsekakor pa bi bilo lahko še lepo s strani Slovencev, če bi se vsaj sv. maše udeležili v večjem številu.

Slovenci pa imamo lep in vzpodbudni pregor: "V slogi je moč". Koliko upoštevamo in se zavedamo kje je "moč", pa se pokaže ob podobnih srečanjih.

Ivan Lapuh

H. E. L. P.

Spoštovani gospod urednik!

Zopet se oglašam, da vam sporočim kako poteka ta naša akcija.

Tu v Sydneju smo zelo delavnji a še vedno težko čakamo na dovoljenje za oprostitev takse na vse darove za našo akcijo.

V Kurnellu sem imela 9. novembra velik koncert kateremu je prisostvovalo preko 300 oseb.

Nastopili so:

Pevski zbor "Triglava" pod vodstvom g. Šedlbauerja. Tu v Kurnellu ljudje še nikoli niso slišali takega pевскога zabora. Še posebno so jih navdušile "Zabe" Naš avstralski vaditelj klavirja je izrekel žejo, da bi jih zelo rad še poslušal.

DRAGICI IN VERGILU

Nam vsem poznani par Dragica in Virgel Gomizel sta praznovala 35-letnico poroke na 26. julija, ko sta bila na počitniškem potovanju po Evropi in Ameriki.

Dobremu paru gotovo vsi čestitamo in želimo še mnogo srečnih let!

Za to priliko mi je privrela iz srca kratka pesmica:

ČESTITAM K 35 LETNICI POROKE VIRGELNU IN DRAGICI GOMIZEL

Čestitam vam, vztrajni, zvesti par, sta kot, da bi stopila prvič pred oltar. V ljubezni lepo – soglasno živita, veselje in žalost – skupno delita.

35 letnico zakona sta v Evropi slavila, po Kraskih klancih – kot nekdaj hodila. Pravita: Honolulu, England in Amerike ogled – kot spomin na rojstni je svet.

...eden par,

"Triglavova" folklorna skupina pod vodstvom ge. Nikolič nas je presenetila s takim plesom, da so prisotni občudovali otroke, ki so pokazali, da imajo res strogo in sposobno učiteljico.

Gdč. Kristina Berginc nam je predstavila njene otroke z Jazz-om. Vsa ji čast. Z veliko energijo je tudi sama plesala.

Slovensko društvo Sydney nam je predstavljal ga. Danica Petrič s svojo recitacijo na angleškem jeziku "Deklica iz Bele Krajine". Recitacijo je zelo profesionalno izvedla.

Izvanredno dobrega harmonikaša pa smo imeli v gospodu Gominšku. Zaigral nam je slovensko polko s parom (G. in Ga. Dolmar). Da ste samo videli in slišali kako se znata zavrteti. V mojem srcu je bilo samo občudovanje in zahvala, da so nas obdarili s takim plesom in igranjem.

Res naši Slovenci tu v Sydneju imajo med seboj talentirane ljudi. Vsi prisotni tuji so nam čestitali k takemu talentu.

Tem potom bi se rada zahvalila g. Škrabaru, ki nam je za meso računal samo polovico od prave cene in smo si tako prisideli 262.39 dolarjev.

Cela prireditve nam je prinesla lepo vsoto 1556.24 dolarjev.

Vsem, ki so s svojo radodarnostjo in sodelovanjem k temu. pripomogli se tem potom najlepše zahvaljujem.

Vsem Slovencem v Avstraliji mož in jaz želiva vesele božične praznike in zdravo novo leto.

Hvaležna
Eleonora White roj. Cigoj

Prav iskrena hvala vsem sorodnikom in prijateljem, ki so sočustvovali z nami ob težki izgubi naše ljubeče mame ter se jo v tako velikem številu spomnili v molitvi pri sveti maši.

Žalujoči, Neva Kastelic s sestrami Vido in Lenčko ter bratoma Jožetom in Jakobom.

AL' DNEVA NE POZNA NOBENA PRAT'KA . . .

Dr. VLADISLAV PUŠENJAK

Leta 1948 je prispel v Avstralijo, se naselil in ustalil v Perth-u. V letu 1974 se je poročil z g. Mary Moir, katera je avstralskega porekla.

Kot zelo nadaren človek (govoril je 8 jezikov z lahkoto) je učil moderne jezike kot so: francosko, italijansko in nemško v Perth Technical College in Leederville College skozi 25 let. Zanimal se je tudi za pisateljstvo in novinarstvo. Bil je šahovski prvak (Chess Champion), isto tako tudi avstralski šahovski mojster skozi korespondenco. "Zaposlen" je bil tudi v opernem gledališču, kjer je predstavil in vodil 2 operete: Fledermaus in Gypsy Baron (Netopir in Cigan – Baron).

V 50-ih letih je bil glasbeni ocenjevalec za tukajšnji časopis Sunday Times. V letu 1983-84 je kot tajnik Slov. kluba tudi pripravljal upokojensko naselje Slovencev, ni pa prišlo do izpeljave.

Dr. Pušenjak bo ostal v spominu tukajšnjih Slovencev še dolgo časa. Najmu bo lahka tuja zemlja.

Slovenski klub in vsa slovenska skupina v Perth-u, W. A. je zgubila 29.8.86 izrednega človeka in člana, Dr. Bogdana-Vladimirja Pušenjaka. Zadela ga je srčna kap.

Pokojnik je bil rojen v Mariboru, dne 10.12.1913. Doktorat za civilna prava je napravil v Ljubljani, za politične vede pa na Dunaju. Že pred vojno je bil zelo aktiven v različnih društvenih in drugih ustanovah.

Lojze Kossi.

LUDVIK KLAKOČER

V bolnici St. George v Sydneju je 13. novembra umrl Ludvik Klakočer, ki je bil ena najbolj poznanih osebnosti med rojaki v Sydneju.

V Avstralijo je prispel leta 1957. Glede na svoje bogate izkušnje v publicistiki je dobil posel pri Government Printing Office, kjer je potem bil do upokojitve vodja tajnega tiskovnega odseka za izpitne tiskovine.

Vseskozi je bil doma, kot tudi v Avstraliji viden kulturni delavec. V Sydneju je pred leti vodil prvi tamošnji Slovenski zbor, bil je nekaj let organist v cerkvi St. Patrica, ko pa so si Slovenci v Sydneju vzpostavili svojo cerkev v Merrylandsu se je ves posvetil cerkvenemu pevskemu zboru.

Ludvik Klakočer je bil rojen 17. avgusta 1906 na Vetrniku pri Kozjem na Štajerskem. Ker se mu je oče z družino preselil v Vestfalijo, kjer se je zaposlil v rudniku, je Ludvik osnovno šolo dovršil v Nemčiji. Srednjo šolo pa je dovršil v

TEREZA SLAVEC

Upokojenska skupina SDM bo prav govorito zelo pogrešala svojo zvesto dolgoletno članico Terezijo Slavec – mamom Berte Zele, staro mamo in tudi že prababico.

Brez pokojne Tereze si bo kar težko predstavljati naše upokojence pri SDM, saj je bila leta in leta prisotna pri vsakem njihovem sestanku in pri skoraj vsaki prireditvi SDM. Navzlic njenemu mirnemu in tihemu značaju je bila vedno pripravljena za vsako pomoč če je bilo treba. Bila je prav karakteristična podoba naših mamic; pridnih rok, ki se nikoli ni silita v ospredje in nikoli iskala javnega priznanja.

Pokojna se je nenadoma zadeta od kapi poslovila od tega sveta, ko je bila na obisku v Sloveniji, dne 3. novembra v vasi Knežaku, kjer leži pokopan tudi njen mož. Rojena je bila v vasi Javorje 15. junija 1913. V Avstralijo pa je prispela leta 1962.

Hčerki Berti in zetu Brankotu, kakor vnučkinjama Mary in Aniti poročeni Fistrič in ostalim svojcem izrekamo vse prijatelji iskreno sožalje.

ANTONIJA KOZOLE

30. oktobra 1986 je v 85. letu starosti preminila gospa Antonija Kozole, doma iz Pascoe Vale.

Za vedno se je umaknila bolečinam zjutraj ob 5. uri v Harold M. Cracker home kamor pošiljajo za rakom obolele paciente iz Royal Melbourne Hospitala.

Pokojnica je bila rojena 12. decembra 1900 pri Brestanici. V Avstralijo je prispela 15. maja 1949. Po nekaj mesecih bivanja v hostelu Rushworth se je s tremi si-

novi ter sedaj že pokojnim soprogom naselila v St. Kildi. Od tam so se preselili v Pascoe Vale in kasneje pričeli trgovino z mešanim blagom v Glenroyu.

Pokojnico so položili k večnemu počitku na pokopališče Fawkner v pondeljek 3. novembra 1986. V Avstraliji jo objokujejo poleg drugih sorodnikov sinovi Ladislav, Milan in Alojz, v Kanadi pa sin Leopold.

Maratonska mrzlica

Maraton. Mont Everest človeških fizičnih zmogljivosti v očeh povprečnega mameščanskega zapečkarja, ali pa je to mazohistova ideja o absolutni ekstazi trpljenja.

Slavni grški tečak Fidipides je pretekel razdaljo od Maratonskega polja do Aten po zmagi Grkov nad Perzijsko vojsko leta 490 p.n.s. Z zadnjimi močmi je oznanil zmago, omahnil in od izčrpanosti izdihnil. Ubogi Fidipides. Revez seveda ni vedel, kako telo neprizadeleno za takšen strahotni napor ni sposobno preteči 42 kilometrov brez usodnih posledic. Mnoge med nami bi celo vožnja od Frankstona do Melbourna utrudila. Preizkusiti lastno vzdržljivost v maratonu, skozi trmasto in neupogljivo voljo pa je cisto druga pesem.

Že kar slišim ugovore nasprotnikov te težke športne discipline. "Absolutna blaznost! Neumnost, le kdo bi šel staviti svoje zdravje na kocko. Noreci bi moral biti, da bi se šel spoprijeti s to razdaljo." Ugovorom se ne čudim. V naši poljenjeni družbi, kjer se smatra za višek rekreacije porivanje motorne kosilnice po vrtu sredi sončnega nedeljskega doppoldneva, so te pripombe zdovra logika. Mnogim je celo vsakdanji sprechod s psom nepotrebno naprezanje fizičnih zmogljivosti.

O sebi nisem podvomil, da sem hotel preteči to razdaljo preden dopolnoma stirsideset leta. V moji novoletni resoluciji je bilo leto 1986 zame leto maratona. Tek je bil vedno moja velika ljubezen in sem običajno lahko lagodno pretekel pet do deset kilometrov nekajkrat na teden. Normalno smatralo, da tri mesece stopnjevanega treninga zadostuje začetniku, kot sem bil jaz, da se zadostno pripravi na veliko preizkušnjo. Staro pravilo velja tudi tukaj – prvič je najtežje. V začetku julija sem torej zaostril in pospeli moj trening. Kadar je zunaj dezeloval nisem več iskal poceni izgovorov, se manj pa me je ustavil avgustovski mraz. September se je nagnil v oktober. Samo se dvanaest dni do usodne nedelje. Upočasnil sem moj trening, da bi se izognil poškodbam, ki se pogosto pojavi skozi prenaporne priprave. Znanec v naši ulici se že štiri leta vsako leto temeljito pripravlja za maraton. Očitno je vedno pretiraval, saj so poškodbe vsako leto ustavile nekaj vo pred dogodkom. Nisem hotel slediti njegovemu vzgledu.

Vse se je odvijalo gladko in v mojo korist, dokler se pet dni pred maratonom temna senca negotovosti ni počasi spustila na moje načrte. V družini sem imel sabotera. Nihče drug, kot moja mlajša hčerka Tania, ki je nekje staknila bronhitis in ga radodarno delila z očkom. Kako? S poljubčki za lahko noč, seveda. Bronhitis me pa že ne bo ustavil. Pogoljni sem ogromne količine medu, limon in da sploh ne omenjam vitamina C. Kmalu sem spregledal, kako mi je bil čas prekratko odmerjen za kvalitetno domače zdravljenje. Moral sem se odločiti za skrajni ukrep, ki se ga normalno izogibam. Praktičnost je prevlada nad principi, vendar samo tokrat. Lokalni zdravnik mi je na mojo prošnjo z veseljem predpisal konjsko dozo antibiotikov.

V četrtek sem se podvrgel striktni karbohidratni dieti. Makaronova pasta, kuhan krompih in neluščeni riž, ogromno

črnega kruha in sadja. Povečana količina karbohidratov tri dni pred tekom se v meseč spremeni v rezervno energijo, katero lahko telo črpa zadnjih nekaj kilometrov lastno energijo. Prehod iz te popolne telesne izčrpanosti na koriščenje rezervne energije se imenuje "maratonska kriza" ali "maratonski zid", kot je znan v žargonu maratoncev.

Nikoli se ne smemo tolažiti z enim samim problemom. Običajno jih usoda prinesi kar v šopku in tako se je zgodilo tudi meni. V naslednjih dveh nočeh mi je uspelo ukrasti samo nekaj ur spanja, ostalo sva z ženo prebedela, večji del na nogah, zmanj poskušala potolažiti Tanjo, katero je mučil neusmiljeni kašelj. Naslednjo slabos prespano noč, ko me je končno od same utrujenosti zmanjkalo okrog štirih zjutraj, pa sem si za nameček v nedobnem položaju pretegnil mišico v spodnjem delu hrbita. Bolečina ni bila prehuda, a me je kljub temu celo soboto zvijalo proti levi, kot betežnega starčka.

"Ali sem to res jaz," sem se spraševal. "Jutri tečem maraton, pa se ne morem niti popolnoma vzravnati."

Po ležal, pol sedel sem v udobnem naslonjučju in čital knjigo "Kako preteči perfektni maraton", ki sem jo zadnji teden vlačil s seboj kot duhovnik svojo biblijo. Našel sem nekaj pomembnih navodil za tekmovalec.

– Zadnji teden pred maratonom se je treba dobro prespati –, jaz sem pravkar prebedel dve noči med buljenjem v strope.

– Izogibati se sladkih jedi –, pojedem sem toliko medu, da se mi je skoraj pri ušeših ven cedil.

– Izogibati se tujih snovi v telesu –, mlatil sem konjske doze antibiotikov. Moram priznati. Kašelj me ni preveč nadlegoval, razen proti večeru, kar me ni preveč skrbelo.

Če dodam k vsem nevečnostim tudi bolečino v hrbitu, je prišel čas ko bi lahko brez opravičil odvrgel puško v koruzo. Vendar sem trmasto vztrajal na moji odločitvi.

Na moje veliko zadovoljstvo sem zadnjo noč spal trdno kot dojenček. Prebulil sem se svež in spocit, celo bolečina v hrbitu se je malo polegla. Pod vročo prho mi je uspelo hrbet še malo bolj razgibati. Brez naglige sem se oblačil in istočasno razmigoval mišice in skele, ki so celo v mojih letih zjutraj bolj trmasti. Banana in kozarec pomarančnega soka sta bila moja zajtrka. Prijeti Colin mi je odsvetoval skodelo "cornflakes z muesli in mlekom". Zelo neprijetno bi bilo na pol poti proti cilju v skrajnem obupu iskati stranišče ob cesti.

Ob 7.30 zjutraj je bil Frankston kot čebelj panj. Colin me je pripeljal s svojim avtomobilom in se med živopisano množico tekačev ni najbolj udobno počutil. Med letom sva se za maraton skušaj pripravljala, a je njemu usodna poškoda kolena preprečila biti z menoj med ostalimi tekmovaleci. Mimogrede sem hitro pogolnil dva aspirina in ju zališ s požirkom vode, ter poskušal pozabiti na hrbet.

Počasi smo se pomikali proti štartu. Bil sem nekje v repu pettisocglave množice in med njimi neskončno zagledal znanca, ki sem ga zadnje mesece pogosto sre-

čal med treningom. Odločila sva se teči skupaj. V množici je bilo čutiti ogromno vznemirjenje, razpoloženje pa je bilo nadvse prijateljsko. Kot bi se ogromna familijska odpravljala na dopoldanski piknik.

Z izjemo prvih nekaj sto tekmovalev je velika večina med nami tekla maraton z neizmerno željo, priteče skozi cilj v enem kosu. Kljub vznemirjenju je bilo slišati veliko smeha in zatrkovanja. Čez nekaj ur se bo to praznično razpoloženje verjetno sprevrglo v stokanje in težko sponjanje. Nenadoma je nad prizoriščem zavladala tišina. Ura je bila nekaj sekund do 8 ure. Strel iz startne pištole sem komaj slišal, tako daleč sem bil oddaljen od startne linije. Plaz človeških teles se je počasi utrgal z mesta. Ko nam je končno uspelo priti do starta so bili vrhunski tekmovaleci že več kot kilometer bližje cilja. Naenkrat sem se zavedel. Zdaj gre pa zares. Končno se je človeška kača dovolj razvlekla, da sem iz hoje lahko prenesel moje telo v počasen tek.

Frank, prijatelj iz moje ulice je tekel dober korak pred meno in mi pomagal utirati pot med bolj počasnimi tekači. Ujel sem ne prehiter in zelo sproščen tempo v katerem sem se počutil udobno. Odslj bo to moja hitrost, sem se odločil. Po nekaj kilometrih se je Frank obrnil k meni: "Malo bom pospeli, se mi zdi prepočasi. Greš z menoj?" Bil je precej mlajši od mene in tudi malo zaletav, kot vsi mlađi kozlički. Tudi sam sem se zavedal dokaj počasnega tempa, a se nisem pustil preslepit z mojim trenutnim odličnim počutjem. Navsezadnje je bilo do cilja še stirsideset kilometrov. "Ti kar pojdi naprej, pa vso srečo! Se vidiva na cilju." Počasi je izginil v množici.

Počasi sem spet zagledal Colina, ki me je zvesto spremjal vso pot od Frankstona. Skrivil sem cel obraz v nasmešku, medtem, ko je sprožil kamero. "Malo zaostajaš za predvidenim časom. Kako se pocutiš?" "Utrjen ... ampak do cilja bom prišel ... kakorkoli," sem lomil moje besede preko izsušenega jezika. Hvala bogu, okrepčevalna postaja ni bila več daleč. Razločno sem lahko slišal šelestenje pohognih plastičnih čaš. Zagnal sem se proti rokam, ki so ponujale najbolj dragoceno in najokusnejšo pijačo na svetu. V utrujenosti sem izbil prvi kozarec iz rok dekleta, ki mi ga je ponujala in zamoljil nekaj v opravčilo. Pograbil sem kozarec iz naslednje roke ... pa še enega. Prvič sem se za hip ustavil med hlastnim pitjem, bolj podobnim žlampanjem "Les Petersona, avstralskega kulturnega atašega", ki ga tolikokrat vidimo na televiziji.

Sedanajst kilometrov do cilja. Še niko ni sem tekel tako daleč. Nisem vedel kaj pričakovati. Zame je bilo to popolnoma novo doživetje. Vedno več ljudi nas je vzpodbjalo s pločnikom in balkonov obcestnih hiš. Brez te moralne podpore bi mnogi med tekači že zdavnaj odstopili in uvele, stare ženice so bile še najbolj glasne. Opazil sem vedno več pesev skozi opazil sem zdroj vojla jih je držala pokonci. Brez dvoma, to je bil začetek mučne Kalvarije. Dolga nepregledna kolona trpečih obrazov, razbolelih udov, suhih ust in sponjanje parnih lokomotiv sreden nekončnega klanca.

Pred seboj sem zagledal znano postavo, ki se je sumljivo opotekala. Bil je znanec z ulice, ki se mu je zdela moja začetna hitrost prepočasna.

"Bos zmogel, Frank?"

"Imel si prav. Ne bi se smel zagnati. Mislim, da bom crknil kar tu, na licu mestu."

"Si sposoben teči z menoj ... počasi?" Smešno vprašanje. Bolj pocasi kot sem tekel že ne bi mogel.

"O.K. Bom poskusil."

Opotekajoče je stekel nekaj korakov

vanje med tekmovalci, ki so se v začetku kosali v urnosti jezika kot stare branjevke, pa je že zdavnaj utihnilo. Začutil sem prvo utrujenost v nogah, kot bi me nekdo na silo stlačil v težje in tesne vojaške škorne.

Prijatelja Peter in Danijela sta me nasmejana in polna vzpodbjajočih pripomb pričakala pri Sandringhamu. Ker me je Danijela zadnjič zagledala v živopisani seki prepotnih teles, so njeni prsti plesali po fotokameri nervozni ples fotografskoga začetnika. Nisem imel časa, da bi lepo v miru poziral kot foto model, tako se ne morem zanašati na njen talent v moji fotografiski kolekciji. Peter se mi je zasmel, kot se samo on zna, odvrgel jopočno in nekaj časa galopiral ob moji strani. Steklencu vode, ki jo nosil s seboj smo morali koristno porabiti, tako mi je vso vsebino zlil po glavi in hrbitu. Svet je bolj rožnat, ako imas ob sebi dobre prijatelje, saj so se mi noge zdele manj utrujene in moje misli bolj osredotočene na končni uspeh.

Počasi, kot mrtvaški furgon nas je prehitel majhen avtobus poln obnemoglih tekmovalev, ki so popustili preden se je najhujše sele pričelo. Rajši bi prehodil celo pot do cilja, celo po vseh štirih biti rajši plazil, kot pa pripeljati se do cilja z repom med nogami.

V daljavi sem spet zagledal Colina, ki me je zvesto spremjal vso pot od Frankstona. Skrivil sem cel obraz v nasmešku, medtem, ko je sprožil kamero.

"Malo zaostajaš za predvidenim časom. Kako se pocutiš?"

"Utrjen ... ampak do cilja bom prišel ... kakorkoli," sem lomil moje besede preko izsušenega jezika. Hvala bogu, okrepčevalna postaja ni bila več daleč. Razločno sem lahko slišal šelestenje pohognih plastičnih čaš. Zagnal sem se proti rokam, ki so ponujale najbolj dragoceno in najokusnejšo pijačo na svetu. V utrujenosti sem izbil prvi kozarec iz rok dekleta, ki mi ga je ponujala in zamoljil nekaj v opravčilo. Pograbil sem kozarec iz naslednje roke ... pa še enega. Prvič sem se za hip ustavil med hlastnim pitjem, bolj podobnim žlampanjem "Les Petersona, avstralskega kulturnega atašega", ki ga tolikokrat vidimo na televiziji.

Sedanajst kilometrov do cilja. Še niko ni sem tekel tako daleč. Nisem vedel kaj pričakovati. Zame je bilo to popolnoma novo doživetje. Vedno več ljudi nas je vzpodbjalo s pločnikom in balkonov obcestnih hiš. Brez te moralne podpore bi mnogi med tekači že zdavnaj odstopili in uvele, stare ženice so bile še najbolj glasne. Opazil sem vedno več pesev skozi opazil sem zdroj vojla jih je držala pokonci. Brez dvoma, to je bil začetek mučne Kalvarije. Dolga nepregledna kolona trpečih obrazov, razbolelih udov, suhih ust in sponjanje parnih lokomotiv sreden nekončnega klanca.

Pred seboj sem zagledal znano postavo, ki se je sumljivo opotekala. Bil je znanec z ulice, ki se mu je zdela moja začetna hitrost prepočasna.

"Bos zmogel, Frank?"

"Imel si prav. Ne bi se smel zagnati. Mislim, da bom crknil kar tu, na licu mestu."

"Si sposoben teči z menoj ... počasi?" Smešno vprašanje. Bolj pocasi kot sem tekel že ne bi mogel.

"O.K. Bom poskusil."

Opotekajoče je stekel nekaj korakov

ob moji strani a prav tako hitro brezvoljno popustil.

"Oprosti, ne morem. Še hodim s težavo."

Približali smo se Luna parku. Kmalu bo vsege konec, sem se tolažil. Pri petinidesetem kilometru me je zvesti Colin spet čakal s svojimi vzpodbjajočimi priponiami.

"Še bolj si zaostal. Kako se počutiš?"

"Mislim, da sem se zaletel v zidd," sem obriral v nekaj besedah občutke maratonske krize.

"Stisni zobe, saj bo zmogel!"

"Stiskam, a ne pomaga."

Maratonska kriza me je popolnoma prevzela še preden sem dosegel Fitzroy street. Prvič sem moral upočasnit in hoditi nekaj deset metrov. Občutek je bil, kot bi mi kdo vrgel crknjeno kravo na pleča in me istočasno silil naj se podvijam. Z dihanjem nisem imel problemov, moje noge pa sem čutil, kot bi se v kratkem času spremene v zolco. Fitzroy street. Položen in komaj opazen nagib navkreber se mi je zdel, kot bi nadnaravne sile cesto spremenele v strmo peščeno sipino. Moje misli so bile še vedno urejene in koordinirane, telo pa se je obnašalo, kot bi ne pripadal več meni. "Ustavi se," mi je govorilo v lenem, monotonem glasu. "Usedi se, razprostri se na zeleno travo ob cesti. Poglej, kako vablivo te čaka. Dva sta se že zleknila na njeno mehko blazino. Poglej kako zadovoljen nasmej jima je zasijal na obrazu. Pridruži se jima!"

"Ne boš me pretental," sem trmasto ugovarjal. "Ne bom se ti uklonil. Z menoj gres do konca in konec je samo eden ... cilj. Ko boš govoril o zadovoljnem nasmehu na obrazih počivajočih tekačev, to ni smeh, pač pa grimasa bolečega porazza."

Vak pretečeni korak me je spremjal z monotonou bolečino, ki je za silo pojedala kadar sem tek za kratek čas upočasnil v majavo hojo pijača. Končno sem v daljavi zagledal komaj opazeno belo liso razprostrto preko ceste. CILJ! To mi je vilo zadnje moči. Zagnal sem se naprej z zavestjo, da sem tako blizu končnega uspeha, da me nobena stvar ne more več ustaviti. Pozabil sem na razbolede ude, na žogo once, ter znoj, ki mi je navkljub frotirastemu traku okrog glave neusmiljeno curljal v oči, usta in po bradi. Poglej da nisem umaknil z velike bele ponjavje. Velike rdeče črke sem uspel prečitati, tako blizu sem že bil. Nekdo je iz množice zavpil moje ime. Jelka, moja žena me je komaj prepoznela v mojem izmučenem stanju. S težavo sem jo videl skozi kopreno znoja, a sem vseeno spacio obraz v nekakšen nasmej. Klik, je šklocnila zaslonska fotoaparata. Špalil ljudi se je zožil. Še sto metrov do cilja. Madonca, pa sem le zmoljel. Pretrgal sem nevidni trak za zmagovalca. Vsak med nami ga je v mislih pretrgal. Moralno sem bil zmagovalec. Premašil sem razdaljo, trdi asfalt, bolečine, vročo once, ter poskusi počasni, zato ne bi bil na drugi strani ciljne črte.

Domači in prijatelji so me obstopili. Posledi smo. Otroci so mi sezuli copate, sneli nogavice in se zagledali v moje ozljene prste. Ni čudno, da so se mi copati zdeli pretesni proti koncu. Kako lepo je bilo počiti na mehki zeleni travi, zdaj ko sem bil na drugi strani ciljne črte.

Domači sem se počasi vzpenjal po stopnicah proti vhodnim vratom. Presnete stopnice. Premagal sem jih lahko samo na en način – hodil sem ritensko.

Vasja Čuk

Danijela Hliš-Thirion

SLOVENSKI PESNIK

Poeta sva,
sestri sta najini duš

Iz Avstralije do Evrope z ladjo

(Potopis, Danijela Hliš – Thirion)

Pa kaj se razburjate, pač ni letos denarja za takšno potepanje! Ampak jaz vas povabim na poseben potep, tako, v mislih ali sanjah, kakor pač želite. Z mano lahko obiščete vse te čudovite otroke in dežele, spoznate nove ljudi, ja, res, vse je mogoče, le volje je treba... Moj dnevnik, ki sem ga na ladji Galileo Galilei tako pridno pisala za vas vse, vam podarim za Novo leto. In to je posebno darilo in poseben dnevnik, napisan leta 1976, ko je ta italijanska ladja zadnjic odplula iz Sydneja v Napoli, in se potem upokojila.

4.6.7

Tukaj sem, še sama sebi ne verjamem, na začetku nove avture. V Evropo se vračam, po dveh letih v Avstraliji, in vračam se, kot kakšen bogataš, po najdaljši poti, preko oceanov.

Rekla sem si, če nisem mogla postati kapitan, ko sem bila mlada, pa si lahko vsaj privoščim malo pomorskega življenja na ladji. In kakšna ladja. No, kasneje jo bom opisala. Zdaj sem tako razburjena, vsi ti ljudje, vsa ta odkritja, čudovita hrana. V kabini nas je šest: ena Francuzinja, s katero sva že postal kar prijateljici, tri avstralske Italijanke, mlada dekleta, ki gredo priči na obisk v domovino staršev, in ena starejša Avstralka, vdova, ki gre sama na pot po svetu. Zelo prijazna ...

5.6.

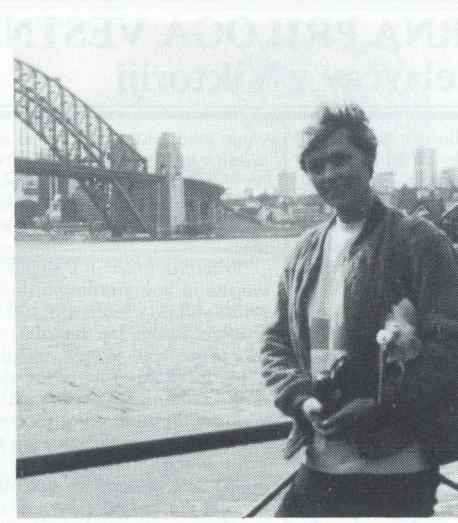
Še sem živa. Mislila sem, da bom tudi jaz kot mrlč hodila po ladji, bruhala za vsakim vogalom, kot večina ostalih potnikov, a odlično se počutim. Pridno jem tablete, ki mi jih je dal zdravnik pred odhodom, veliko sem na svežem zraku, kjer se sončim, plavam v bazenu ali pa igram pink pong. Ladja je ogromna in tudi na velikih valovih se zelo malo zible, zato ne razumem, zakaj so vsi bolani! Jaz jim ponujam moje tablete, pa odkimavajo, kaj misljijo, da so začarane?

7.6.

Tako sem utrujena, da bi lahko za večno zaspala. Zjutraj ob pol sedmih sva s kolegico Myriam že bili na zgornjem delu ladje od koder sva opazovali naš prihod v Aucland. Tako sem se odpravila na potep. Malo čuden občutek, kot da se zemlja pod tabo premika, mi je ostal skoraj cel dan, ker sem bila že tako navajena na ladjo in pozibavanje po valovih. Najprej sem obiskala Mt. Eden, v starih časih imenovan Maungawhan. To je nekdanji vulkan, visok 196 metrov. Imela sem čudovit razgled po celiem mestu in v daljavi me je privlačil park, kamor sem se odpravila brez odlašanja. To so tako imenovani botanični vrtovi, kjer imajo tudi tropsko in sub-tropske zgradbe, in obe sta polni čudovitih rož in dreves iz vseh mogočih dežel.

Cas je bil moj sovražnik in zato sem se hitro odpravila do univerze in še v Albert park. V "Memorial War Museum" sem med drugim videla tudi ulico Centennial St., takšno kot je bila leta 1866, in pa Maori Court, velike hiše in ladje, vse čudovito ročno izdelane. Naj omenim, da Maori v Novi Zelandiji živijo čisto drugačno življenje kot Aborigini v Avstraliji. Pravzaprav jih ne bi smela primerjati, glede na različno zgodovino in razvoj, a mislim, da so belci v N. Z. veliko prispevali za obstoj, ponos in napredok Maori naroda, kar belci v Avstraliji seveda niso niti poskusili narediti.

Iz Devonporta sem se z avtobusom zapeljala do znanega jezera Pupuke, kjer so ribe kar poskakovale iz vode. Joj, če bi imela čas za ribolov! A treba se je bilo vrniti na ladjo; sopotniki – domaćini na avtobusu so bili tako prijazni. Ena gospa me je povabila domov na čaj, pa sem rekla, kdaj drugič. Šofer avtobusa je zapeljal iz normalne proge, da me je pripeljal prej do pristanišča. Le to leži med Manukau in Waitemata in ima 95 predmest. Tako kot je opal značilen za Avstralijo je zelen jadre za Novo Zelandijo, in seveda, kupila sem si lep prstan s kamnom. Ženske!

Autorica v Sidneyu

8.6.

Skrajni čas, da napišem nekaj podatkov o ladji. Galileo Galilei tehta okrog 27.906 ton, dolga je 213.63 metrov in vozi 26.77 vozljev na uro. Ima odlične naprave za stabilizacijo tako da ne letijo krožniki iz miz, če je kakšno neurja! (Vsaj upam, da jim lahko verjamem!) Ladja lahko sprejme 1629 ljudi, ki so razpostreni v kabinah od ene postelje do sest. Na ladji je kino dvorana, dve plesni dvorani, ogromna jedilnica, telovadnica, knjižnica, bazen, ambulanta, lepotični saloni za ženske in celo mala kapelica, kjer je vsak dan maša. Mislim, da bi res moralna v mladosti postati kapetan–ka!

9.6.

Noumea, Nova Kaledonija. To je skupina otokov v Pacifiškem oceanu, 1150 milij od Sydneja. Kapitan Cook jih je odkril leta 1774, francoski pa so otoki postali leta 1853. Nova Kaledonija ima obliko cigare, po dolžini ima 250 milij in je po sredini razdeljena na dva dela z ogromnimi planinami. Glavno mesto, Noumea, je znaten po drevesih "Flamboyants", ki od meseca novembra pa tja do februarja pokrijejo mesto s prelepno preprogo rdečih listov.

Ceprav so otoki zelo lepi, se oči najprej ustavijo na ogromnih dimnikih tovarni nikelja. Katedralo na hribčku, ki sem jo hotela obiskati, so zgradili zaporniki leta 1890. Sveti Tempelj sem našla zaprt, a akvarij je bil odprt in kar zavirkala sem ob pogledu na prekrasne ribe in korale. Sprehodila sem se po romantični obali, nad katero so plesale veje palm, in se vr-

Acapulco, Mehika

nila v mesto. Za plavjanje ni bilo časa. V parku sem se spoprijateljila z domaćini, in jih slikala, potem pa so še oni mene, ob rdečem drevesu. Med pogovorom so potozili, kako je za njih, črne domaćine, življenje draga in težko, saj so cene v mestu iste kot v Parizu. Francoski belci so seveda bogati, a domaćini so izkoriscani in slabno plačani. Značilna drevesa so Pandana, palme, iglavci araucaria cooki in pa Niaouli, narodno drevo. Ptica cagou tudi živi tam, zraste do 60 cm, a lenuhinja znese le eno jajce na leto. Njihova sveta ptica je Nautous. Nasvidenje palme, adijo rdeče zahajajoče sonce, čaka me ladja ...

11.6.

Cudne reči se dogajajo. Danes je petek, jutri pa bo spet petek. Plujemo namreč čez internacionalno črto za spremembu časa. Morje je razburkano, moj trebušček tudi malo, grem počivat. Prav zaprav ne bom nič zamudila. Imam "priatelja", enega izmed mornarjev. Majhen okrogel možakar iz Neaplja. Vedno mi zjutraj pravi stol za sončenje, in potem malo po-

sedi in mi pove novice: kdo je bil v čigavi kabini, kdo je s kom preživel noč na stopnicah ali v bazenu, kdo se je v koga zaljubil, kdo je izgubil pri kartah, joj, ne morete si misliti, kaj se dogaja na ladji. Medtem ko jaz berem ali sedim v kinu al pridno spim, se zunaj vrat odvija resnični film avantur. No ja, če ljudi to zabava ...

12.6.

Stala sem zjutraj na palubi, se spominjala Avstralije, premišljevala, zakaj se po dveh letih spet vračam v Evropo, ko sem kar naenkrat zagledala, tam v daljavi, čuden oblak, ki je segal od neba pa do morja! Kapitan mi je razložil, da se to imenuje Tromba Marina (morska trompet?). ki je sive barve in zelo nevarna. Srka vodo in vse kar je v vodi in okoli nje je grozen vihar, tako da je zelo nevarno za ladje, posebno manjše. Kapitan je razložil, da smo naredili ovinek, samo da smo se ji dovolj umaknili! Kaj vse naredi mati narava, in nam znova in znova dokaže, kako majhni smo, nemočni.

14.6.

Tahiti, največji otok francoske Polinezije. Odkril ga je leta 1967 Samuel Wallis in danes ima otok 52000 prebivalcev, od katerih jih 21000 živi v Papeete. Z lokalnim avtobusom, ki je bolj podoben tovornjaku za živino, sem se odpeljala na Pirae, Tounoa, Mamao, Panoui, brez da bi pravzaprav hotela kam iti. Želela sem se pomešati med domaćine, jih poslušati, jih opazovati. Kar smejava sem se, ko sem spoznala, da se šofer avtobusa ustavi pred vsako hišico, pa če kdo čaka ali ne. Če nihče ne izstopi, potem malo zatrobi in odpelje, s hitrostjo polža na dopusti, naprej. Eden sopotnik mi je ponudil banano, ena gospa ananas, vsi so mi podarili nasmehe. Klepetali smo po francosko in rekli so mi, naj ne ostanem v Papeete, ker je umazano, naj se odpeljem na otoke. A kje najti čas? Nalatela sem na skupino ljudi, ki so demonstrirali na cesti in kričali: "Francozi, pojrite domov." Razumem jih, seveda jim ni po volji, da francozi v njihovem morju preizkušajo nuklearne bombe ... Cel dan, ko sem se sprehajala, sem imela za ušesom rumeno tiaro, kot vse domaćinke, ko pa sem se vrnila na ladjo, pa mi je kolegica Myriam posadila kar pravo krono cvetja na glavo. Lepa dekleta iz otokov so nam v slovo še zaplesala trebušni ples, in odpluli smo. Noč je počasi objela Bora-Bora in Mooree, in v nas vseh je bilo malo melanolichenosti. Goodbye Tahiti ...

Peter Košak

UMIRANJE

Vprašajoče trudne so oči poti iskale v temni noči in ko se jutro prebudi, ko prvi list se zgane in roko ponudi, prepri ledeni vdolbi se v rane stare.

Oznanjajo fanfare vse, ki prišli so v gosti: svečano klanjanje se dolge vrste – Strmeči vi – naglejte se neveste! Vsa bela je razvila smrt kreposti:

Iskanja vsa, bolest so in norost; in upanja, želje – uveli list jesenski, na trdih tleh ga čaka zimski prt.

Tako ležim jaz v jutru strti, me trese in boli v kosti; še daleč do noči je – kje si smrt?

BLAZNA BRV

Zavojeno spoznanje v priprtih očeh, zavrženo iskanje v kravcevih dlaneh; zaupanje klije v prsh, na vseh straneh, v kotanjah klokotanje posvečenih streh;

zazrtih vkreber kot vpijoči greh za kostanje in zanje, kolesnic črnih rek nenasitno je kesanje; v dolini kresnic sveti tek, na brvi blaznosti prerivanje v zasmeh

in škripanje, ki grize vanje kakor v dneh, ko upanje umazano izpiralo se je na tleh in glodal v črvivi les v temnici

in lokalo v bodoči kakor klici, ko se prerivalo skozi krvavi meh, kot noč in dan: za smeh Gospodov v vrtnici.

OKUS SOLI

Odšel na pot sem v morja stran, ves tuj, surov in pust; valovi gubali me v dopust, ves slan. Mrmrali so: zaman

potapljaš sidro v gremko strugo, v naplavino rib in lusk, še žejnih usten slani vrisk se lapi v kužne alge...vlačugo

morsko...tuječ, sprosti verigo! -- kot veter v školjki si izdan, kot riba na obrežju si začgan

od sončne vihre in ravan se lesketa kot slanih ran prevara ... Reži se morje porogljivo --

Ivana Škop

LASTOVICA

Poletela bom, za meno bo ostala vasica vetrar, dežja in snega. Podstrešek ovit v topel spomin objel me bo šele na pomlad, ko priletim z daljne, južne dežele.

Pod meno že zginjajo mehke doline, valoviti griči in bele vasice; nad modrim morjem v jate zbirajo se vznemirjene ptice.

...pot je dolga, le močnejši zdržijo, prah, dež in vihar jim krila hromijo...

Vihar prizanesi, še malo je do pristanka, do mehke sence ob zeleni oazi, kjer na me čakajo znani obrazzi. Daj mi moč, da dospem do čistega potoka!

Je to privid?

Streha visi ob planki, ob suhi strugi samevajo kostni ostanki.

Moj bog! Vse do tu segla je belčeva roka!

STARKA

Upognjena, trudna se je vrnila k reki tja, kjer je nekdaj dan z dnem prala krpe bogatinom.

Ni bilo več reke, ne tolmina, ne rib v njem, ne pastirja, ki bi tekal soncu v objem.

Na suhi vrbi le krik skovirja... in mislila je, da je oslepela.

Danijela Hliš-Thirion

ZADNJA USPAVANKA

Moja smrtna postelja je dno morja - morsko dno, polno ljubkih bitij, ki me božajo, lijejo, grizejo, ki me ljubijo, ker pripadam jim, kot včasih pripadala sem tebi, zemlja.

A ti nisi znala božati...

POŠTA IZ SYDNEYA

ZGODILO SE JE MED NAMI
V SYDNEYU

Od 21. do 26. oktobra smo v NSW praznovali teden otrok. Mladi violinisti iz grupe "Suzuki Strings of Australia" so pripravili dva koncerta v gledališču Macquarie univerze v Sydneju. Najmlajši violinisti v starostni skupini od dveh do petih let so igrali na violinah 1 – 32 ki so najmanjše na svetu.

To je bila le ena izmed mnogih prireditv v NSW ob praznovanju tedna otrok. Omenem vredna pa je zgodbica 10-letnega Alana, ki se je s svojim B.M.X. kolesom pripeljal v park in zagledal tam skupino dečkov, ki so neusmiljeno mikastili majhnega zajčka. Alan je dečki prosil, da pustijo zajčka pri miru, ker se mu je zasmilil. A dečki so še z večjo vremeno udrihali po njem. Alan jih je nato prosil, da naj dajo zajčka njemu, a dečki so ga vprašali: "Kaj nam daš zanj?" In ker Alan ni imel pri sebi drugega, kakor svoje kolo, jim ga je dal v zameno za drobno mučeno živalco. Ko je prišel domov namesto z dragim kolesom, le z majhnim zajčkom, ga je mama vprašala, kaj se je zgodilo. In ko ji je deček pojasnil, ga je mama z razumevanjem objela in mu dala vse priznanje za njegovo dobro delo.

Alanovo zgodbo smo v tednu otrok lahko videli na TV in samo srečni smo lahko, da v naši sredini še rastejo otroci kakor je Alan, ki imajo v srcu usmiljenje do živali. Kajti, kdor ljubi živali in naročno, bo znal ljubiti tudi človeka in videti njegovo stisko. Od otrok se lahko mnogo naučimo, če jih le znamo poslušati in opazovati.

2. novembra smo pokopali 80. letno mamo VATOVEC, znano predvsem otrokom, ki so po slovenski maši v Merrylandu prejemali od nje v dar bonbončke. Iskrene sožalje vsej družini Vatovec.

5. novembra pa sta Štefan in July Šernek ml. dobila prvorjenko. Iskrene čestitke mladim staršem, kakor tudi babici in dedku Anici in Štefanu Šernek, ki sta srečen dogodek veselo proslavila v Horsley Parku.

7. novembra je praznoval rojstni dan g. Lucijan Kos, ki smo ga "ugrabili" iz bolnice, da je v krogu prijateljev veselo praznoval. 9. novembra pa je k njemu iz domovine prispela nečakinja Milena, ki zdaj skrbi za bolnika. Mileni kličemo vse lepo med nami, dragemu Lucijanu pa skorajnjega okrevanja.

9. novembra smo se udeležili svečanega koncerta v Kurnell-u "Help Childrens Hospital in Ljubljana". Gospa Leonora White je pokazala zelo lepe organizacijske sposobnosti in tipično slovensko pridnost.

Bilo bi preveč pisanka, če bi hotela omeniti vse nastopajoče, ter pohvaliti njihov talent, saj je koncert, vključno z večerjo trajal polne štiri ure. Omenim naj le slovenske točke programa. Zelo lepo se je odrezala folklorna skupina kluba Triglav in njihov moški pevski zbor, ki nas je navdušil z "Žabami". Prav lepo so se odrezale tudi mlade plesalke Jazz skupine pod vodstvom gdč. Kristine Berginc.

Slovensko društvo je reprezentiral gospod Lože s svojo harmoniko in z dvema, v lepe narodne noše oblečenima plesalcema, ki sta tudi pozela lep aplavz.

Gospa White je na koncu programa imela veliko dela s podelitevijo priznanj, darilc in cvetja nastopajočim. Le sama je, tako se mi zdi, skromno ostala praznih rok, če seveda ne štejemo v njenem srcu veselega občutka, da je njena prireditev lepo uspela in da bo odslej lahko spet brez skrbi spala. Kajti dela je pred koncertom imela ogromno.

9. novembra se je v slovenski cerkvi poročil Zdravko-Toni Tomažin. Žal nevestinega imena, ki je italijanskega rodu nisem "ujela". Vsekakor želimo mladem paru na novi, skupni živiljenjski poti mnogo ljubezni, medsebojnega razumevanja in delovnih uspehov.

18. oktobra je praznoval rojstni dan požrtvovalni društveni delavec g. Franc Mramor, ki je po nezgodi na delu praznoval rojstni dan bolan. Zato mu vsi prijatelji kličejo vse najboljše in skorajnje okrevanje!

13. novembra pa smo se udeležili pogreba g. Ludvika Klakočer. Kar težko smo verjeli žalostni novici, saj smo ga le še teden dni prej videli pri slovenski maši. G. Klakočer je naši skupnosti zelo znan kot organist in vodja pevskega zobra. Pevci so se od njega poslovili, kako drugače, če ne s pesmijo, ki jih je ravno on naučil in nobeno oko ni ostalo suho. Počivajte v miru v Gospodu dragi g. Klakočer. Vaši dragi ženi Marici, hčerkama in vnučkom pa naše iskreno sožalje.

26. oktobra je ženski krožek SDS organiziral svojo prvo večjo prireditv v svoji organizaciji. In sicer so marljive žene povabilo člane naše slovenske skupnosti na poknik s pečenim prašičkom. Bile so prijetno presenečene, ko se je na njihovo povabilo odzvalo toliko ljudi in so celo nedeljsko popoldne imele polne roke dela. Krožnike so obilno napolnile, da nihče ni bil lačen in prav darežljivo poceni je bilo vse. Za razvedrilo pa so tudi pripravile "Pokaži kaj znaš" in šaljivo spremnostno tekmovanje. Smeha je bilo kar precej in vsi smo se razhajali dobre volje z obljubo žena, da bodo podobne piknike še organizirale v Horsley Parku.

26. novembra je praznovala rojstni dan gospa Rozi Tomšič in upam, da ne bo huda, če izdam, da se ji je letnica obrnila na 60. A kdo bi verjel, ko je tako mladostna, vitka in urna, vedno pripravljena priskočiti na pomoč, bodisi v slovenski cerkvi, bodisi pri SDS. Povsed jo vidiš z zavihanimi rokavi. Ne, dela se naša Rozi res ne boji. Prijetljivi so ji organizirali party v Horsley Parku v nedeljo 23. novembra in vemo, da smo ji naredili malce veselja. Žal pa iz Evrope nismo mogli privabiti njenega potepuškega sina Adrijana. Ob sebi je imela le svojega Jakoba in sina Borisa ter vse tiste, ki jo kličemo "teta Rozi" in jo imamo srčno radi. Bog naj ti da še mnogo zdravih in veselih let v naši sredi!

31. oktobra pa smo se udeležili koncerta koroškega moškega pevskega zobra, ki je gostoval v Avstraliji na povabilo avstrijske skupnosti. Zbor je sestavljal 22 pevcev in peli so nam v petih jezikih, na žalost najmanj slovensko. A kogar to ni motilo, je prav gotovo užival ob njihovem petju in kakor sem opazila so tudi njihove kasete in plošče še dobro v promet. In čeprav je koncert bil na petek zvečer, je dvorana SDS bila napolnjena do zadnjega kotička, kar je najlepši dokaz, da ljubimo petje in podobne kulturne nastope.

MISEL

Ko občudujem cvetje, te naše lepe sončne sydneye pomlad, se mi je utrnila misel: zakaj ljudje tako hitijo, kakor da so slepi za vso lepoto narave ... Zakaj si več ne najdejo trenutka miru in tišine ter sežeo po dobrni knjigi? Zakaj tako hite, kam in čemu? Najbolj važen je vendar prav današnji dan. Danes mi je tri-letna hčerkica nabrala šopek cvetoče detelje v parku. Zdaj je ta njen šopek v vazi pred menoj in jaz sem srečna! Hvala Gospod, za današnji dan, za cvetje, še posebej hvala za cvetočo deteljo, ki se mi zdi v punčkini roki lepša, kakor najdražja orhideja.

23. novembra pa se z obiska pri svoji 90-letni mamici vrne med nas p. Valerjan. Srečno pot in res težko vas pričakujemo!!!

Gospe Božič želimo v naši sredji prijetno bivanje in da bi jo preveč ne začudil naš "vroč" Božič. (Se malo čudno bere tole o Božiču, ampak p. Ciril se namreč piše Božič).

Leto se naglo izteka in ker je treba gradivo za Vestnik oddati za božično številko že v novembru, žal ne morem poročati, kako veselo so se Slovenci v Sydneju zabavali na tradicionalnem Martinovanju, Miklavževanju, kako je uspel osmi maturantski ples naše mladine, kako je p. Ciril uspelo organizirati slikarsko razstavo in kako se je odrezala igralska družina s svojo komedijo "Poslednji mož". Igro imajo namen zaigrati 12. decembra. Torej se nam ob izteku leta obeta kar nekaj veselih prireditv in bo v novem letu kar dosti poročanja.

Morda ni nič narobe, če ob koncu svoje pisarije omenim še to, da smo 5. novembra imeli priliko prvič pozdraviti v

naši sredji v Merrylandsu prijazno gospo, mamo našega p. Cirila. Ob prvem srečanju mi je zaupala, da ji je v Sydneju zelo všeč in da se bo tu malo pogrela (saj veste, da je prišla skoro iz zime!), a ne vem, če je mislila le na sončno toploto, kajti greje jo gotovo tudi prisotnost ljubljenega sina, prvorjenca, p. Cirila. In še to. Zaučala nam je tudi, da ima p. Ciril sestro in brata, ki sta dvojčka in da je njegov brat ravno dobil tretjega otroka, deklico Cirilo.

V imenu odbora Slovenskega društva Sydney, želim vesel Božič in blagoslova, sreče in zdravja vsem Slovencem širom Avstralije, posebno še vsem marljivim odbornikom in delavcem slovenskih organizacij, kakor tudi vsem slovenskim duhovnikom.

Iskrene čestitke tudi uredniškemu odboru Vestnika. Da bi še mnogo let redno izhajal in nas seznanjal z novicami.

Bog vas živi Slovence in radi se imeti med seboj. Mir z vami!

Vse vas prisrčno pozdravlja

Danica Petrič

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejsi komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba 43.00 AUS dolarjev, dvoposteljna soba 56.00 AUS dolarjev. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju.

V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaše čim prijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak VINKO LEVSTIK

PALACE
HOTEL

34170 GORIZIA-GORICA, Corso Italia 63, (ITALY)

Tel. (0481) 82166/7/8

DOBRODOŠLI!

Tlx. 461154 PAL GO I

HIGH STANDARD OF SLOVENIAN RADIO MUST BE MAINTAINED

When Frankie Janković was recently interviewed on the Slovenian program on Radio 3EA, there was one obvious message being filtered through to the listeners — that the Slovenian language can be successfully retained through later generations. Frankie Janković not only spoke Slovenian remarkably well, but he displayed a strong willingness to respond in the language of his parents rather than incline towards his own native English.

The Slovenian Radio program which is in Melbourne regularly on air every Monday mornings and Thursday evenings was directly responsible for this excellent interview which included conversations with other prominent Slovenian-Americans. However occasionally some of the people who present the Slovenian program should pay close attention to Janković's example. There have been times when the program has fallen victim to misguided concepts of what an ethnic media presentation should be composed of and how it should be presented. This is not to imply that all of the Slovenian programs have been imperfect. There have been some very commendable presentations put on air over the years.

However the generally high quality of Slovenian radio has not been consistent. One area which has the tendency to deteriorate relates to program content. It has sometimes become evident that a few of the announcers have omitted to take into consideration who their audience is and what are their information needs. The news segment has at times been irrelevant. News about contemporary art exhibitions in Slovenia for example, cannot be of any interest to many listeners, especially if the artist(s) and the works concerned are unknown to those living in this country.

Attempts at creating a commercialized radio program have also taken precedence over the needs of listeners. A casual almost blasé approach to presentation by some announcers have created the impression that this particular task is trivial and unimportant. This should not be allowed to happen. The aim of establishing of Special Broadcasting Service must be reiterated. The Slovenian radio must work towards serving the Slovenian community who make up one of the ethnic groups in Australia, in the most responsible way as possible. Even though none of the announcers on the Slovenian program are trained professionals, all of them must be made aware

of their important status among the Slovenian community and their obligations to that group.

The attitude towards the Slovenian language on 3EA is of even greater concern. Recently there has been far too much inclination towards using English on the program. A single announcement that the listener is tuned to Radio 3EA which is a station of the Special Broadcasting Service at the beginning of each program is the formal requirement. But it seems that some Slovenian announcers have been over zealous about speaking in English. This information is sometimes unnecessarily repeated, almost implying that Slovenians have no idea which radio station they are tuned to after listening to it for half an hour. If the aim of this is to inform the non-Slovenian listeners, then the announcers are most likely working under misconceived notions. It is highly unlikely that many Australians would be tuned to 3EA, let alone the Slovenian program. Even if they are, there is still no obligation on the part of the announcers to speak English as I presume this was never the objective of 3EA. This radio station has mainly been established to cater exclusively for the linguistic needs of the various ethnic groups. The Slovenian program is one which seeks to sacrifice language for contenting an imaginary Anglo-Australian audience. Reminders that we should have a nice day or that the program is coming to a close should more appropriately be stated in Slovenian, assuming that is the language of the majority of the audience. If programs such as the Italian, Greek and German don't speak any English on air, why is it that the Slovenes must?

On the positive side, the Slovenian program has had a long and successful history. It has catered for the Slovenian people who are small in number compared with other nationalities. It has introduced us to people we may otherwise never meet and told us things we would otherwise not know. In summary, the Slovenian program is a service that many Slovenians value. This high standard of achievement must be maintained. While the unique service of SBS is still in operation namely in radio, it must strive to function to its fullest capacities — to serve the Slovenian people as a significant communicative media in the language they know best — Slovenian.

I.B.S

YUGOSLAVIA — COUNTRY OF DIFFERENCES

(Continuation from the previous issue)

The idea of a common state received new and powerful support in 1860 by a Croatian Catholic Bishop Strossmayer. His ideas and ultimate aims were to form a federal Yugoslav state, embracing Croatia, Slovenia, Serbia and Montenegro. As a consequence of these ideas, the Croatian political parties united and towards the end of the 19th Century formed a coalition with the Serbians living in Austro-Hungary, thus gaining the majority in the Croat Sabor (Parliament). Furthermore, the Croatian and Serbian deputies in the Austrian Parliament in Vienna formed themselves into the Yugoslav club and acted as unified political block.

In the Balkan wars against the Turks, Serbia was victorious. They regained Macedonia and South Serbia. Now they were ready to turn their attention towards the West, primarily Bosnia and Herzegovina, which were annexed by Austria in 1908. Closer contacts developed between the peoples of the Kingdom of Serbia and other South Slavs. Younger generations started to express, ever more strongly the desire of having a common state embracing all the South Slavs.

The First World War offered the first real opportunity to realize the yearning for this independence. In May, 1917, Dr. Anton Korosec, the president of the Yugoslav Club in the Austrian Parliament, presented the "May Declaration" in which they demanded independent state within Habsburg monarchy.

Meanwhile the Serbian, Croatian and Slovenian politicians, who succeeded to cross to the Allied side, formed a Yugoslav Committee with the intention of representing all Yugoslav inhabitants in Austria-Hungary. This Committee started a discussion with the Royal-Serbian Government regarding a common state in the event of an Allied victory. But Serbian Prime Minister Nikola Pasic, first declined to commit his Government to any definite structure of a possible future Yugoslav state. Only after the fall of Russian Tsarist rule, did Pasic consent to put his signature to the Corfu Declaration. This Declaration, accepted in July 1917, proclaimed full equality to be given to the future citizens of the common state.

The events now moved very fast. At the beginning of 1918, it was clear that the Central powers were losing the war. Members of the Yugoslav Club in the

Frank Prosenik

YOUTH AFTERNOON

On Sunday the 9th of November the SDM youth had a very enjoyable and funfilled afternoon at the Club in Eltham.

Activities commenced at about 2 p.m. with the first event being an egg and spoon race amongst girls.

The dozen eggs were kindly donated by the vague mums in the kitchen, thinking the eggs would probably end up on the B.B.Q. plate instead of the tennis court behind the B.B.Q. area. Thank you mums.

Followed by that was a one legged race between the boys, where one leg of both partners were tied together and go as fast as you can. This time the girls looked on and giggled.

The third event was between the girls in the Youth Hall, where again one leg of each partner was tied together. The aim of this game was that one bag was given to each pair and about 20 balloons were scattered on the floor. A prize was given to the couple who hopped around the Hall and gathered the most balloons. Then the boys kindly stepped in and helped the girls break the balloons.

Followed by that was a lengthier game of "Poison Ball", whereby everybody took part and thoroughly enjoyed jumping and moving out of the path of the "Poison Ball". There were two winners this time: Damian Pišotek and Susie Belec. Both of them received lovely prizes.

The next event was the ever popular musical chairs which the boys didn't want anything to do with. The 12 girls took part with eleven chairs and eventually withered down to two girls and one chair. Little Marie Pišotek was the first of the two girls to sit down on the last

chair and she received a hearty applause from the spectating parents.

"Tug of war" was the event which surprised everybody. Here the boys obviously took side against the girls. The first time the boys beat their opposition quite easily.

The girls put their foot quite firmly and demanded a re-match because they claimed they weren't ready. The second time, the boys being slightly outnumbered were defeated by the girls time and time again and drew great measure to try to retain their title although without much success.

The last event was a sprint race around the Wishing Well at the top of the Club. The girls were first again and at the end of the three laps Francis Gelt was the victor. She received a table tennis set as a prize which she most generously donated back to the Youth Club.

The boys had a bit more stamina and ran a race of 5 laps where Damian Pišotek won by a small margin.

It seem as though the Pišotek family had a very successful day and all in all it turned out to be a very interesting and funfilled afternoon.

The B.B.Q. which was being cooked by Elvis Tomšić during our miniature Olympic Games was very tasty and satisfied plenty of hungry appetites.

The Youth Club would like to extend their thanks and appreciation to all the people that participated and their parents who took interest.

Also a special thank-you to Zlatko Fekonja and Greta Debelak for their time and effort.

KEILOR CEMETERY MAY GET A FACELIFT

On Sunday November 2nd, when many Slovenians went to Keilor Cemetery to pay their respects to friends and relatives who had died, they were fortunate that the day had not been rainy. The clay had hardened and the surrounding weeds were not filled with dew. But nonetheless they still had to contend with the annual burden of finding a suitable place to park their cars.

Every year this pilgrimage is made. It has become a Slovenian tradition to visit Keilor Cemetery and likewise it has become the accepted norm to see the cemetery in its rugged and pitiful condition. But hopefully this may soon change if the Keilor Mayor Bert Giulieri has his way.

After having made a recent visit to the site, Cr. Giulieri reported in the "Essendon Community and Real Estate News" that he wanted "a thorough investigation into all aspects of the cemetery." The following description from the

Vienna Parliament now declared themselves in favour of complete independence and rejected all ties with the Habsburg Dynasty. On 16th and 17th August a National Council was formed in Ljubljana in order to work on unification of Jugoslav peoples into one state. Representatives of all political parties met in Zagreb on 5th and 6th October and formed the National Council of Serbs, Croats and Slovenes, as the highest representative body of all Jugoslav people living outside of the Kingdom of Serbia. The statement of U.S.A. president Wilson, made on the 18th October, in which he expressed his agreements to self-determination of the Jugoslavs in Austria-Hungary, led to the formal proclamation of the Independent State of Serbs, Croats and Slovenes by the National Council in Zagreb, on the 29th October, 1918.

But this new state did not include the Kingdoms of Serbia and Montenegro and the National Council in Zagreb had a very difficult situation to handle. Administration of the new state had to be established while thousands of unruly and hungry soldiers were roaming

same article is most likely familiar to many of those people who visited Keilor Cemetery last month:

"The cemetery is riddled with sunken graves, broken headstones, dilapidated fences around graves, no pathways, and overgrown vegetation."

The fence around the cemetery is punctuated with large holes and sections which are falling down and the lack of paving and adequate drainage had left patches of mud and slush."

Cr. Giulieri wants a report to be undertaken to see how much money can be allocated towards improving the cemetery with the possibility of creating a lawn cemetery, improved carpark and drainage, a permanent maintenance worker and establishing pathways. The Council is also intending to purchase additional land to cope with the steady expansion of the cemetery.

Irena Birsa - Skofic

through the country wanting to return home as soon as possible. The borders of the new state had to be defined and secured against the aggressive advances of the Italians from the West on the Adriatic coast and the Austrians from the North. Not being able to establish its own armed forces in such a short time, the National Council in Zagreb had to speed up its endeavours to unite with the Serbian Kingdom, which had an organized army and much more influential position amongst the victorious allies. So, the representatives of the National Council went to Belgrade, where, without much consultation, they agreed to the Serbian prime minister's concept of the unification of the Kingdom of Serbia with the countries of the independent state of Serbs, Croats and Slovenes. So the kingdom of Serbs, Croats and Slovenes was born without any definite agreement regarding its structure. And this fact contributed largely towards the many difficulties which Jugoslavia has experienced in more recent times.

NAŠE STEZE

Ivanka Škof in Olga Dubočanin imata levji delež pri sestavi in publikaciji knjige "Naše steze"

Knjigo "Naše steze", ki je bila vpeljana na trg z malo slovesnostjo v petek, 14. novembra 1986, je narekovala vztrajna volja ljubiteljev pisane besede, ki so rodom iz področja Jugoslavije.

Ti ljudje, ki so se pred par leti povezali v Drustvu jugoslovenskih pisateljev v Avstraliji in Novi Zelandiji, so založili svoja lastna sredstva v knjigo, ki vsebuje zbirko njih del v originalnem jeziku ter istočasno v angleškem prevodu. Cela zamisel je zelo originalna in povhvalevredna, saj bo na ta način dana prilika tudi vsem angleško govorečim, da se spoznajo tudi z vsebino literarnega udejstvovanja naših ljudi v Avstraliji.

V knjigi so objavljena dela, ki jih je pred par leti posebna komisija izbrala izmed velikega štivila predloženih, kot najboljše. Od Slovencev so bili izbrani: Vasja Čuk, Peter Košak, Danica Petrič, Bert Pribac, Ivanka Škof in Daniela Thirion – Hliš. Poleg teh pa so objavljena dela v hrvaščini (6), srbsčini (5) in makedonskem jeziku (3).

Knjigo je predstavil povabljenim predstavnikom urednik kulturne rubrike melbournškega dnevnika "The Age" g. Leon

Radič, čigar ded se je preselil iz Dalmacije v Avstralijo že pred prvo svetovno vojno. Gospa Kati Kerry, ena od avtorjev je zbranim predstavila vse navzoče avtorje in tudi pozdravila vse pomembnejše prisotne, med njimi tudi predsednika Sveta etničnih skupnosti v Viktoriji g. Tonija Conici in generalnega konzula SFRJ g. Nikola Nešovski.

Glavna urednica knjige gospa Olga Dubočanin je orisala nastanek in delo okoli priprave knjige, ki vsebuje 14 pesmi, 14 proz in eno gledališko delo. G. Wall Ratray, svetovalec za angleške prevode, je podal pozitivno oceno knjige s svojega zornega kota. G. Radič pa je po daljsem nagovoru, v katerem je obravnaval kulturno pomembnost te publikacije, prerezal svileni trak okoli knjige in jo s tem predal javnosti. K besedi se je oglasil še generalni konzul g. Nešovski in čestital vsem, ki so sodelovali pri izdaji knjige kot avtorji ali v kakem drugem svojstvu.

Cena knjige je 15.00 dolarjev. Za poštino pa je treba dodati še 4.30 dolarjev. Naročite jo lahko pri gospa Ivanka Škof, 25 Dove Ave., Altona, 3018.

Slovenski javnosti doma in v svetu je že znano, kakšen pretres je zanesla v pojmovanja Slovencev o lastni zgodovini in narodnih koreninah studija "Veneti, naši davni predniki?", objavljena v Glasu Korotana (štev. 10), Dunaj 1985. Ljubljanski zgodovinarji, na celu z B. Grafenauerjem, so odprli nanjo svoj kritični ogenj. Na njihove članke je utemeljeno odgovarjal pisec študije, dr. Jožko Šavli, pa tudi njen izdajatelj p. Ivan Tomažič, rektor akademskega doma Korotan, ki je študijo v okviru svojega glasila izdal.

Toda kmalu po začetku polemike se je oglasil v Književnih listih ljubljanskega dnevnika Delo tudi znani slovenski pesnik in slavist, Matej Bor, ki je prav na podlagi slovenskega narečnega besedišča in nekaj drugih slovanskih izrazov povsem jasno raztolmačil napise, ki so nam jih zapustili Veneti in kulture Este (blizu Padove), izhajajoče iz 6. stol. pr. Kr. (tavole alfabetične).

Ker je Matej Bor član slovenske akademije, se je seveda nanj vsul plaz napadov, med katerimi je bil na prvem mestu B. Grafenauer, očitavši mu, da "mu povezanost z drugimi južnoslovenskimi narodi ni ljuba", dasi se je razpravljanje nanašalo na čase pred tri tisoč leti. Napad naj bi izval pozornost državne policije, ki naj bi Mateju Boru onemogočila objavljanje. Iсти B. Grafenauer je dr. Šavlija v svojih napadih imenoval "neki flicfirific", jezikoslovec Bezljaj pa Bora in Šavlija kot "primitivna diletant".

Toda treba je takoj pribiti, da politični krogi v Sloveniji niso posegli v razpravo in jo preprečili, zato se je do konca iztekla.

Povzetek le-te prinaša sedaj nova, 11. številka Glasa Korotana, izšla v letošnjem velikem travnu, ob 20-bletnici obstoja akademskega doma Korotan na Dunaju. Povzetek je uredil in napisal izdajatelj, p. Ivan Tomažič. Zanimivo je, da so razprave o Venetih, v katere se je zagnalo tudi unitaristično časopisje, tako belgrajski NIN in zagrebški Danas, povzeli tudi

nekateri tuji listi, tako Frankfurter Allgemeine Zeitung (Frankfurt) in Die Welt (Hamburg), nadalje La Stampa (Turin) in La Repubblica (Rim).

V novi številki omenjenega glasa pa je še nekaj študij, vrednih omembe. Jožko Šavli objavlja razpravo Knežji kamen in predstavi njegovo svetopisemsko simbolično, ki je nekaj izrednega. Npr. vsi tisti deli obleke ustoličujejočega kmeta, ki predstavljajo zemeljske stvari, so sivi (barva prahu – prah si in v prah se povrne), oni deli pa, ki predstavljajo večne vrednote, so rdeči (barva sv. Duha, božje ljubezni).

Matej Bor pa nam v krajši študiji razloži, odkod ime Slovenci. Prvotno se je glasilo Sloven't'. Od besede slovo, to je tisti, ki ga razumem po besedi in mi je zato blizu, za razliko od onega, ki ga ne razumem (nem, Nemec). Ker stari Grki niso imeli zloga slo in niti glasa v, so to ime zabeležili kot Enetoi, Ouenedai, Henetoi (Homer, 9. stol. pr. Kr.). Rimljani, ki so imeli v, pa potem kot Veneti ali Venedi. Same ime Sloven't' pa se je zmečalo v Sloven'c' (Slovenci). In za razliko od starih praslovanskih Venetov, imenujejo Grki novonaseljene Slovane na Balkanu Sclabenoi (skl. namesto sl). Tako jih kot nove naseljence ločijo od prastarih Venetov. Toda k tem slednjim spadamo Slovenci, saj nas zgodovinski viri imenujejo tudi Vendi, Vindi, prav tako tudi pri nemških sosedih. Nikoli pa niso Vindi južnoslovenski narodi. V svoji drugi študiji nam Matej Bor razloži še nekaj napisov z čelad iz Negove na Štajerskem, ki so shranjeni v dunajskem muzeju.

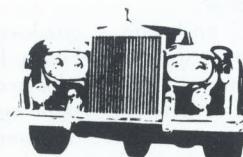
Za imena mesecev, ki jih imamo Slovenci sami že od nekdaj, se v posebnem prispevku zavzame Vinko Mirt, grboslovec in zbiralec narodnega izročila, ki sedaj biva v Sao Paulu v Braziliji. Priporoča, da bi Slovenci spet uvedli lastna imena za mesece v vsakdanjo rabo, namesto sedanjih latinskih. Tako delajo npr. Hrvati, Čehi in Poljaki.

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

**9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363**

• Splošna avtomehanika FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

• Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

KDO SO NAŠI PREDNIKI

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL-CABINETS

STROKOVNJKI ZA:
kuhinjsko pohištvo – mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd.–
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:
Kitchens – Vanity Units – Wardrobes – Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

SILVESTROVANJE SILVESTROVANJE SILVESTROVANJE

prireja

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

v sredo 21. decembra 1986
v dvorani S.D.M., 82 Ingrams Rd., Research
od 7.30 zvečer do 2. ure zjutraj

Za ples bo igral ansambel PLANINKA
Večerja po zmerni ceni na razpolago v jedilnici od 6. ure dalje

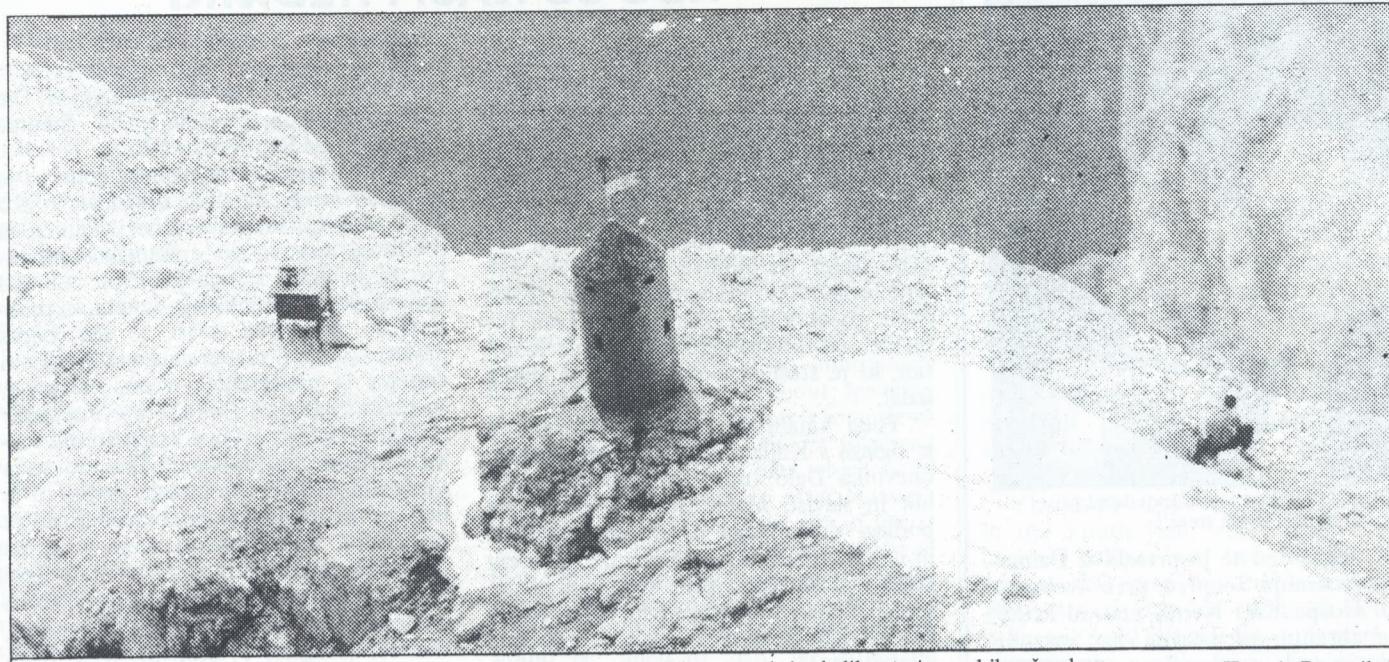
VSTOPNICE: člani 12 dolarjev, ostali 16 dolarjev
lahko naročite po telefonu pri:

Maks Hartman – 870 9527
Markič Anica – 876 3023
Verner Remšnik – 45 1119

Za mladino bo istočasno Disco ples v Mladinski koči.

ZA ŠTEFANOVO

26. decembra, ste vsi vabljeni na piknik s plesom na zemljišču S.D.M.
82 Ingrams Rd., Research.
Zemljišče bo odprtoto od 11. ure dopoldne dalje.

Neobičajen pogled na Triglav – iz ptičje perspektive helikopterja gorskih reševalcev.

(Foto iz Dnevnika)

Sieberer/84 :

Poleg korajže je pri gornikih čislana in spostovana zdržljivost ali kondicija. Če nimaš kondicije ali jo imaš premalo, si razvrščen v posebno razpredelnilico. Najmilejši izrazi so: da hodis kot "baba" ali "penzionist", da si "prešvican kot krota", "slinast kot polz", "flekaš kot močerad" ali "dotolčen do amena". Navedeno izrazoslovje lepo loči zapršenega gornika od navadnega izletnika, turista ali zbegana dolinka. Če imaš kondicijo si eden najboljših; že skoraj himalajski pripravnik; od tu do poguma in drznosti je le še korak. Izguba kondicije je po merilih pravovernih gornikov enaka smrtne grehu.

Zamislite si zgodbico!

Prvi glas: "Trikrat prisežem če hočeš in se enkrat pri severni triglavski steni, da je res. Komaj, komaj se je pritolkel na Krn; bolj zlil vase, kot spil čaj in napol mrtev obležal za mizo. Niti oskrbnik ga ni mogel spraviti pokonci; močili so ga z vodo in mu v ustavljali kavo!"

Drugi oglas: "Kaj ne poveš! V dolini pa kar naprej hvalisanje: kondicija in kondicija. Ne kadi, ne pije, še deklet se izogiba!"

Prvi in drugi glas se privoščljivo nasmejata! .... Je že tako, da smo tudi gorniki žrtve zlobnih natolcevanj.

Sinje nebo pregrinja Krn. Nevihta momlja nad bohinjskimi prostranstvji; nad Baško Grapo in še dalje nad cerkljanskimi gricami.

Za zavetiščem se vzpenja kozja stezica, ki v vijugah doseže vrh. Trikrat hop, hop, hop in obda me prosojna praznina. Zdrenjam se med skupino radovednežev, ki navdušeno fotografirajo panoramo. S hrepe-nečimi pogledi iščejo znamenite vrhove;

za pomoč razgrnejo zemljevid in bolj ugi-bajo kot ugotavljajo kje je kaj. Tudi sam brskam po zapadnih Julijcih. Za vrtinci sopar slutim poliški Špik; skrivenostno in drzno trdnjavco; remek delo mogočne narave. Morda prav nocojšnjo noc pripase starji "Louf" gamse na skrito mel. Zavit v stoletne cunje, naslonjen s posušenim telesom na doma narejeno puško; bo oprezal izpod oglavnice z žarečimi očmi.

V reklamski dolini marsikaj vedo. Ko se zmrači trdno zapahnejo duri in prižgejo svečo pod božjo podobo.

Mencam okoli koče in prelagam po nahrbtiku. Zevam nayzdol čez travnato pobočje, kjer se kobali nerodna "mulate-ra", vojaška pot iz prve vojne. Ovinek levo, desno, levo; tako dalje in dalje čez strmo pobočje, do miniaturne cerkvic, ki bledo mežika v meglici.

"Srečno pobje," slovesno zakrulim, pomaham s klobukom in zajuckam. Odzdravijo mi vriski; bodrilni klici in oskrbnik celo zajodla.

...Am, kako dobro dene gorniška solidarnost! Najprej prepevam, potem živžgam stare, pozabljeni popevki in končno se osredotočim na štetje ovinkov. Pri številu trideset me mine dobra volja. Cerkviča je enako malenkostna, kot pred uro in pol popreje in tudi streha zavetišča še vedno pogleduje čez rob hrbita.

Nad gozdnimi višinami kolovrata raste (oblak) kumulus. Spodaj črnosiv in naguban se neutrudno vzpenja v modrino.

Sonce zažiga s puščavsko ihto. Prepotena majica se sproti suši; edina senca mi je lasten klobuk, s širokimi kraji; kupljen v Avstraliji in tam tudi testiran.

Metuljčki, muhe, mušice, raznobarvno vse sorte uživa v vroči razposajenosti.

Črmlji brundajo, čebele brenčijo, ose pisajo; kobilice cvrčec preletavajo stezo. ... Planinsko travniška sinfonija!

Zoprni in razmehčan pritacam v krmežljavo grmičje; uh in ohonom! A bolje to kakor nič. Poisčem senčne lise in sedem. V čutarici klokota pregreta radenska. ... Psss; naredi sapa, ko odvijem kovinski pokrovček. ... Muuuu; zatuli za meno v rebri ter zdrvi s silovitostjo oklepnika v moje tihožitje. ... Kaj bi pravil! Ob pogledu iz oči v oči jo maratonsko ubriševa vsak v svojo smer. Teliček z vihajočim repom; jaz pa ... ne vem zagotovo; morebiti bi mi lahko kaj uslo! Cež drn in strn se kobalim preko valovitih pašnikov; od povsod pogledujejo rogate glave s otožnimi očmi. Črno-lisasti bikec potuhnjeno caplja za mojim rdečim nahrbtnikom; akrobatsko preplezam ogrado in se oddahnem.

. Med prodrom žurklja potoček; ljubek, bladen in vabljiv. Z navdušenjem povodnega konja planem v skromno vodico. Piem, prham in brizgam, pa spet pijem in ſotam, kot se spodobi za pravega vodnara (po horoskopu).

V vasi Krn zazvoni popoldansko uro. Sence postajajo daljše; del neba zastrejo oblaki. Napolnjeno čutarico potlačim v vlažen nahrbtnik. Podregam v levi čevalj, ki grdo zija od preutrujenosti ter poisčem markacije.

Senožeti prehajajo v gozdove, ki strmolagljajo v dolino. Obiram brezupne kolovoze mimo samotnih kmečkih hiš. Lezem pod in čez raznovrstne ograde; zaidem v ščavje in koprive, zdrsnem na ilovici pokriti s starim listjem, dvakrat pritavam na isto mesto in končno zagledam spodaj hleščeče vijuganje Soče.

štiri leta, so ga na ponovnem odklonu vojaščine znova obsodili na 5 let zapora. Zaradi bolehnosti matere je bil po dveh letih zapora pomiloščen.

8. septembra letos so Čečka ponovno poklicali na služenje vojaškega roka. Temu je oporekal in 1. oktobra ga je vojaško sodišče znova obsodilo na 5 let zapora. Podoben postopek ponovnega kaznovanja se uporablja tudi proti ostalim oporečnikom.

V Beogradu je 18. novembra po težki bolezni umrl general Kosta Nadj, ki je pri Slovencih povzročil precej razburjenja po netočni izjavi, da bo v par desetletjih v Jugoslaviji uporabljen samo en jezik – jugoslovanski. Kosta Nadj je dokončal podoficirsko šolo v starojugoslovenski kraljevski vojski. Kot prostovoljec se je udeležil španske državljanke vojne. Julija 1941 se je vrnil v Jugoslavijo in vodil partizanske enote v Bosni in Hercegovini, bil eden prvih, ki je sprejel generalski čin. Ob koncu vojne je poveljeval partizanskim trupom v Vojvodini in ostalih severnih predelih Jugoslavije. Po vojni je imel pomembne vojaške in politične vloge in bil poznan kot močan exponent centralizma

*Pod trto bivam zdaj
V deželi rajskomili,
Srce pa gor mi sili
Nazaj v planinski raj; –
Zakaj nazaj?
Nazaj v planinski raj!

S
I
M
O
N

G
R
E
G
O
R
Č
I
Č*

*Tu zelen dol in breg,
Tu cvetje vže budi se,
Tu ptičji spv glasi se,
Gore še krije sneg, –
Zakaj nazaj?
Nazaj v planinski raj!

Glej ta dolinski svet,
Te zlate vinske gricē,
Te nič, te nič ne miče,
Njih južni sad in cvet?
Zakaj nazaj?
Nazaj v planinski raj!

In to ti nič ni mar,
Da dragi srčnovdani,
Ti kličeo: "Ostani,"
Nikar od tod, nikar!
Zakaj nazaj?
Ne prašajte zakaj!
O, zlatih dni spomin
Me vleče na planine,
Po njih srce mi gine,
Saj jaz planin sem sin!
Tedaj nazaj.
Nazaj v planinski raj!*

Pri prvih hišah v Vrsnem; ravno ko posmislim na našega vrlega pesnika Simona Gregorčiča, piči nad Krnom in debele kaplje zvrtincijo prah. Vedrim pod napuščem kamnite hiše in godrnjam: "Vražji posli! Še dobro, da me ni ujelo kje gori na planem!"

Vasica ždi, kot nenaseljena in izumrla, deževnica kaplja iz predrtih žlebov in obgriznenih streh. Z okenskih polic dišijo pisane cvetlice, povešajoče v omamljujočih slapovih. Nad dolino zasije mavrica in ploha mine, kot je prišla. Vrh Krna se pravljijo začrta na opranem ozadju.

Po edini vaški ulici prihrumi avto, nabito poln zvezdavih obrazov. Ampak kdo bi verjal v nemogoče? Avto obstoji s presunljivim ciljenjem zavor in voznik odloputne vrata.

"Ali greste v dolino," me vpraša z mehko izgovorjavo; tako, da je beseda "greste" slišati kot "hreste". Prikimam in kažem z roko v smeri predvidene poti. Predno izgovorim karkoli, me prijazneš stlači v notranjost.

"Izvolite, se bomo pač nekoliko nili, peš je do doline predaleč."

Vrvramo po asfaltni cesti in beseda da beseda. Govorimo o lepoti teh krajev, posebno o lepotah gora in vrhov. "Tudi mi smo včasih veliko planinarili," pravi voznik "sedaj pa smo zeleni bratovščina!" "Seveda tudi lovci odpravimo dosti poti po teh obširnih hostah," pritrjuje glas z zadnjega sedeža.

"Ali imate kaj 'raubšicov'", pozivedujem. "Trentarji so bili včasih svetovno znani v tej obrti; nič se ne bi čudil, če kakšnega zanese na to stran."

"Vse bolj poredko poči skrivna puška kajti kazni za krivolov, posebno za gorsko divjad so zelo hude; največkrat sledi celo zaporna kazzen."

"Ampak," ženem svojo "to je bil del folklorje; lahko bi reklo, že kar ustaljen običaj; Trentar ni Trentar, če nima skrite puske."

"Bilo in minilo," prikima voznik, vasici s čudnim imenom "Smast" iz pim, kajti zeleni fantje so doma. V zakonem bifejku, temačnem in vonjajočim na sveže apno, dam za rundo pijače. Ganjen nad ljudsko prijaznostjo in sploh nad vsem sestopam v dolino. Skozi zelene koppe drevja meglja Soča; iskriva in poskočna kot pentla v laseh dekleta.

Gulim in gulim asfalt; noge postanejo antični stebri; vsak korak je herojstvo.

Za kobariskim Stolom nastaja zarja; v zlatem ornatu žari kraljestvo gora. Na mostu pozdravim staro znanko Sočo; začre se vame s prosojnim pogledom in začepeta pravljico, rojeno v skalnih zajedah Trente.

Ljubeče zajuckam prijateljici v slovo in se vzpnevmed vrtove in obrobne hiše Kobarida.

Večerni zvonovi zapojo; tisti iz tolminskega kota rahlo pritrkovajo v žametno melodijo.

Desnica mi naredi križ čez čelo; kar tako za dolgo in srečno končano potovanje in za vse poti, ki me še čakajo v narociju gora.

... A gori na robu sveta; na vrhu Krna brli drobna lučka.

RAJE ZAPOR KOT PUŠKO

Zveza Socialistične mladine Slovenije je na svojem kongresu pričetkom letosnjega leta sprejela resolucijo, v kateri so med drugimi točkami sprejeli predlog naj bi oni vojaški obvezniki, ki zaradi svojih moralnih pogledov nočajo nositi orožja bili oproščeni vojaške službe in naj bi mesto tega odslužili dobo vojaškega roka v civilni službi. Ko so zastopniki slovenske mladine predložili svojo resolucijo na kongres Žveze socialistične mladine Jugoslavije so precej razburkali vzdušje. Toda navz�ic nerazumevanju težišč slovenske mladine pri mladincih z juga Jugoslavije je bilo sprejetlo, da mora ZSMJ aktivno sodelovati v iskanju primerne rešitve tega predloga.

No sedaj pa je s strani predsedstva ZSMJ prišla zahteva naj se predsedstvo ZSMS zagovarja v zvezi s sprejetimi stališči o drugačnem služenju vojaškega roka.

Tako so po večurni razpravi v ponedeljek 24. novembra na seji komisije ZSMJ sklenili, da predlog o civilnem služenju vojaškega roka ne zasluži dosedanje pozornosti. Slovenski delegati se s tem niso

ŠTIHOVA ZAPUŠČINA

Čeprav sva bila rojena v istem letu in sva istočasno drgnila šolske klopi na ljubljanski "realki", se Bojana Štiha iz tedanjih časov ne spominjam. Spoznal pa sem ga dobro le po tem, kar sem njegovega prečital in kar sem o njem slišal. Pa moram reči, da so mi njegove misli o večini naših sedanjih človečanskih problemih tako sorodne, kot da bi jih kovala skupaj v dolgih razgovorih in debatah, ki so bile tako značilne v naših študentovskih letih. Zdi se mi, kot da sva se po dolgem tavanju v labirintu raznih ideo-loških kažipotov končno znašla na isti cesti, ki vodi v "eno samo veliko ljubezen" do so-človeka, do svoje narodnosti, do lepot umetniškega ustvarjanja in do kulture poštenja, pravičnosti, razumevanja in odpuščanja. Vrednote človečanske svobode duha, ki so jih v nas za časa gimnazijskih let vcepljali razni Kozaki, Vodniki, Kolarci in drugi so navzlic vsem skušnjavam in zablodom ostale prisotne in nas postavile, če že ne na isti, pa vsaj na vzpredni tir.

Slovenska dijaška mladina, rojena v obdobju po koncu prve svetovne vojne, ko je Sloveniji bila podana možnost, da vsaj do neke mere kroji svojo usodo, se je zavedala, da ji bo enkrat pripadla naloga usmerjati bodočnost svojega naroda. Bila je polna idealizma in volje, domoljubna ter polna volje, da ustvari svojemu narodu boljšo in lepo bodočnost. Iskala je nove poti, nove možnosti, kajti ni imela trdnega vodstva, ki bi jo z nasvetom, a še bolj z zgledom potegnilo v skupno začrtano smer. Saj je večina tedanje slovenske politične in kulturne smetane bila vzgojena v vzdružju habsburške monarhije in je tako navzela ta ali oni priokus. Oportunistični v taktiki in plitki v ideologiji so tedanji politiki v nas mladih vzbujali nezaupanje in odpor. Zato smo iskali nova pota, nove smeri in tako, polni idealizma, nasedli raznim lažnim prerokom. Vojska vihra je potem storila svoje ter v interesu tujcev z vzhoda in zahoda polarizirala naše poglede do morilnega nesmisla. Idealizem in požrtvovalno domoljublje mladih sta bila izrabljena v kovanje novih suženjskih verig.

Toda čas je prinesel svoje. Idealizem, ki ga ni mogla popolnoma iztrebiti niti krutost despotov iz vzhoda niti dvoreznost zapadnjaških politikov je ostal živ v ljudeh kova Bojana Štiha in pokazal na novo, vsem Slovencem skupno pot. Velika zasluga Bojana Štiha pa je prav v tem, da je znal ta svoj idealizem izražati tako, da je zanj ogrel tudi druge, posebno nove mlade slovenske generacije. Njegova velika vrednost je v tem, da se nikoli ni bal glasno izpovedati svojih nazarov, četudi je radi tega občutil neprijetne posledice. Pripadnost Slovenije srednje-evropski kulturni sferi mu je bilo ne-pobitno dejstvo, ki ga je povsod glasno zagovarjal, kakor je tudi vedno povdarjal, da je slovenska kultura ziveča tudi izven meja republike in tudi pri onih, ki jih je uradna linija do nedavnega negirala.

Štihova pobuda za skupni slovenski kulturni parlament, katero je v odprttem pismu slovenskim kulturnikom poslal s svoje smrtnje postelje je njegova velika zapuščina Slovencem doma in po svetu. Na slovenski mladini je, da jo bo znala izpeljati. Sveta narodna dolžnost vseh, ki so jih življenske vihre pred leti razmetale v nasprotne si tabore pa je, da novim generacijam ne ovirajo pot, ki jo je pokazal Bojan Štih, ko je že gledajoč smrti v oči zapustil bodočim slovenskim rodovom, ne samo svojo največjo pesem, ampak tudi svojo največjo ljubezen.

IZVLEČKI IZ ŠTIHOVEGA PISMA

Vrniti slovenskemu jeziku, ki je eden izmed evropskih jezikovnih čudežev, čast in oblast, mora biti naša skupna nacionalna, družbenopolitična, zlasti pa kulturna duhovna dolžnost. Vemo, da jezik ni le slovica in pravopis, jezik je predvsem misel naroda o samem sebi. Je zavest in samozavest naroda, ki biva, ki živi, ki ustvarja. Ljudje, ki ne kultivirajo svojega jezika in vsakodnevne govorice, kaj hitro postanejo nemi roboti ponarejenega, nečloveškega tehničnega in gospodarskega sveta. Torej slovensčina bodi naše prvo skupno kulturno-politično opravilo.

Naloga tega parlamenta (kulturno-duhovnega) je jasna. Nega slovenskega kulturnega, političnega in umetniškega jezika. Boj za spoštovanje narodnih običajev, oblikovanje medsebojnih stikov na vseh ravneh in v raznih oblikah. Lahko se družita v tem parlamentu idejni in itični pluralizem. Toda narodnopolitični značaj slovenskega kulturnega parlamenta je prvi pogoj za njegov zdravi obstoj in uspešno delovanje... Ponavljam: slovenski kulturni parlament ne ukinja meja in državnih integritet. Saj nima temoči. Ta parlament je le kot družina slovenskega naroda in kot takšna izraz naše tragicne diaspose in zgodovine.

...kaj nam Slovencem danes pomeni geslo Zedinjene ali Združene Slovenije. Nič drugega kot naše, v prihodnost usmerjeno skupno izrekanje, tako v matični, zamejski, zdonski in izseljenški Sloveniji, za našo ljubo slovensčino, za naše dragoceno kulturno in duhovno izročilo, za našo prihodnost, za naš obstoj v sedanjem viharem in razdvojenem svetu. Takšna Zedinjena Slovenija ali takšno opredeljevanje – plebiscitarno – enotnega slovenskega kulturno-duhovnega prostora krepi danes kulturno bogastvo tako imenovane Mitteleurope ali Srednje Evrope.

Slovensko ozemlje je v spomeniškem in arhitekturnem pogledu izjemno bogato in tudi posebno. Dovolj je pogled na Val-

vasorjeve grafike. Našo deželo krasijo stara prelepa mesta.... Gradovi, cerkve, kapelice, tabori, mlini in druge stavbe so naše neizmerno bogastvo...

Brez zgodovinskega spomina ni mogoče živeti, delati, misliti, tako kot ni mogoče doživeti zrelih let brez mladosti. Za veliko razširitev zgodovinskega pouka v naših šolah pozivam tudi zato, ker vem, da je včeraj danes in hkrati jutri. Ob vsem tem nam bo zgodovinski spomin in njega spremljajoči analitični čut pomagal še enkrat kritično premisliti ilirizem, panslavizem, tako imenovano integralno jugoslovanstvo, skratka vsa tista obdobja, ki so bila kritična v preteklem stoletju in ki so s svojimi idejami kritična tudi še danes.

Tu mislim na leta 1948, 1918, 1914 pa tudi na leta 1945.

Predvsem pa bi rad povdari, da moramo spoštovati in se ravnati po sodobni opredelitvi kulture. Kultura ne zajema samo znanosti, umetnosti, zdravstva in prosvete, kultura je način in oblika pa tudi vsebina človekovega življenja. Človekovo delo – kjerkoli in kakršnokoli – je kultura

Tudi politika je kultura, če je njen temelj duhovna svoboda. In če je osnovna akcija politike človekova integritet, suverenost in duhovna prostost, kultura nima in tudi ne more imeti pragmatičnega ali utilitarističnega značaja kaj šele, da bi bila podrejena vsakodnevni praktični, socialni, gospodarski ali celo oblastniško politični operacionalnosti.

In tujini imamo plejado znanstvenikov, ki bi lahko sestavili našo tretjo univerzo. Mi te osebnosti pogrešamo, zato ker v povojnih letih nismo znali negotati osebnosti v narodu. Narobe. Odprli smo pot uravnivovalki v duhovnem in materialno-financnem smislu in omogočili, da se uveljavljajo često ljudje brez nadarjenosti in brez posluha, ki pa so znali dobro razviti servilni čut za vegetiranje v političnem akvariju.

Slovenski avstralsko-ameriški duet na "Planici". Ob priliki obiska ameriških Slovencev sta skupaj nastopila Joe Miškulin in Branko Srnec.

(Foto Srnec)

CLEVELAND – SLOVENSKA METROPOLA ZDA

"Ce gledamo v prihodnost slovenskega življa v Ameriki, je treba povedati, da se bo počasi tako spojil z drugimi, da ne bo več obstajal v smislu jezikovne etnične skupnosti. Zato potrebujemo dvoje: ali stalen dotok Slovencev sem (podobno kot smo ga imeli leta 1920 in še prej, ali pa po vojni od let 1948 do 1953), ki poživi slovenščino in sploh vse delovanje". Tako je dejal sotrudnik "Dela" dr. Karel Bonutti profesor ekonomskih ved in ko-ordinator etničnih Študij na clevelandski univerzi ter predsednik Slovenian Heritage Foundation v Clevelandu.

Novinar Matija Meršol je imel z njim razgovor ob priliki nedavnega obiska rektorja ljubljanske univerze prof. dr. Ivana Kristana na clevelandski univerzi.

Iz tega razgovora posnemamo nekaj zanimivih točk, saj avstralski Slovenci ubiram precej slično pot kot naši ameriški rojaci.

... "Druga možnost, da se slovenski živelj tudi bolj zgodovinsko ohrani, pa je tudi določen program ali stolica na univerzi, ki ohranja jezik in ki spodbuja raziskovanje in obstoj naših ljudi tukaj v Ameriki..."

... "Za ustanovitev takšnega jezikovnega centra bi potrebovali najmanj pol do enega milijona dolarjev..."

... V kratkem nameravamo začeti večjo kampanijo, da bi zbrali takšno vsoto denarja. Za začetek bi potrebovali kakšnega mecenja, da bi dal večjo vsoto, nato bi denar začel prihajati. Možnosti imamo, da bi naši bivši senator Laushe podprl zadevo, vendar je prosil, naj bi še malo počakali. Mislim pa, da bomo morali to poletje resno zagrabiti. Razne narodnosti imajo takšne jezikovne centre, stolice... Edino mesto, kjer bi Slovenci dosegli takšnega, je Cleveland, saj tukaj živi približno tretjina vseh Slovencev, kolikor jih je vseh v Ameriki, se pravi kakih sto tisoč od tristo tisoč na newyorkški univerzi Columbia imamo sicer slovenskega profesorja, ki se specializira za slovenščino in slovenske jezike, vendar tam ni zaledja. V Clevelandu pa vsekakor je... Pri vsem tem pa bi potrebovali tudi pomoč, če ne drugačne, vsaj moralno – tudi iz Slovenije.

... Skusamo ohraniti slovensko dedičino, slovenski jezik. Podpiramo izdajanje raznih knjig, brošur, predavanj, ki ameriškemu občinstvu predstavljajo Slovenijo in Slovence. Večina tega je v angleščini.

... Zavzemamo se tudi za pospeševanje kulturnih stikov s Slovenijo. Tukaj bi lahko imeli stalno vsaj tri do štirikrat na leto na obisku kakšno večjo skupino iz Slovenije, ne samo pevske zbrane, ampak tudi filharmonijo in druge.

V Clevelandu imamo namreč kakih šestdeset narodnostnih skupin. Podobno kot vrsta drugih ameriških mest je tudi Cleveland nastal iz naseljencev, ki so prisli z vseh koncov sveta. Do leta 1830 je bil majhna vas, kjer so živeli v glavnem priseljenci iz novoangleškega Bostona. Potem pa so tu zgradili dva velika kanala, ki sta Cleveland povezala z New Yorkom oziroma Atlantikom. To je semkaj privabilo nove naseljence. S kanalom je Cleveland dosegel svoj industrijski vrhunec, saj so po njiju dovozali sem iz Minnesota železovo rudo. Tu so nastale jeklarne, ki so potrebovale veliko delovne sile. Z razvojem težkej jeklarške industrije v obdobju 1880 - 1920 se je začel dotok doseljencev iz vzhodnoevropskih, zlasti slovenskih držav. ... Z njimi se je seveda oblikovalo in spremenjalo mesto. Nobeno drugo ameriško mesto nima takšne slovenske narodnosti zmesi, kot Cleveland. ... Tu v Clevelandu pa bi lahko prestevali kar po sto tisoč: kakih sto tisoč Poljakov, kakih sto tisoč Slovencev, približno sto tisoč Čehov ... Tu je tudi največji madžarski center v Ameriki. Tu je tudi kakih dvajset do trideset tisoč Hrvatov, veliko je tudi Srbov.

Po vojni je tukajšnja industrija še vedno potrebovala veliko delovne sile in semo privabili veliko črncev z ameriškega Juga in Portoricočanov. S tem se je običje mesta spet novo spremeno. Nekaj je bilo tukaj le deset odstotkov črnskega prebivalstva, danes ga je v Clevelandu šestdeset odstotkov.

Zadnjih petindvajset let Cleveland ne doživlja kaksnih večjih priseljavalnih valov ... Tudi število prebivalstva se je skrčilo. Leta 1960 je bilo v samem mestu še milijon prebivalcev, danes jih je le še 560 tisoč. V Clevelandu se zdaj priseljujejo le se pripadniki azijskih narodov, Vietnamci, Filipinci, Japonci. Toda to niso fizični delavci, ampak znanstveniki, zdravnikи, inženirji, profesorji. ... V Clevelandu imamo danes kakih 25 tisoč Azijcev, in ti so pretežno visoko izobraženi. Od vseh Filipincev, ki živijo tukaj, jih je kakih petdeset odstotkov zdravnikov. Po dohodku na glavo prebivalca je indijska četrta v Clevelandu najbogatejša.

Vsekakor, Cleveland je danes bolj kot kdajkoli prej svetovljansko mesto. In v tej zmesi narodnosti imamo in moramo imeti Slovenci tudi svoje mesto."

Dr. Bonutti se je rodil v Italiji (mati je Slovenka, oče Italijan) v USA pa je prišel leta 1951.

sreča in še manj zadovoljstva nam in našim potomcem, ki so naši otroci in bodo otroci naših otrok.

Napisal sem to pismo, ker se zavedam, da živi na Slovenskem veliko dobro mislečih in pametnih ljudi, ki želijo obstajati v okvirih urejene civilne družbe.

MOJE GOSLI

Čemu mi gosli, gosli zlate,
Srebrne strune, slonast lok ?
Te, slavna Vila, so le za te,
Na jih nazaj iz mojih rok !

Po gosli z javora mi segni,
Po takih narod koprni,
Na nje mi strune tri nategni,
Domačih glasov strune tri.

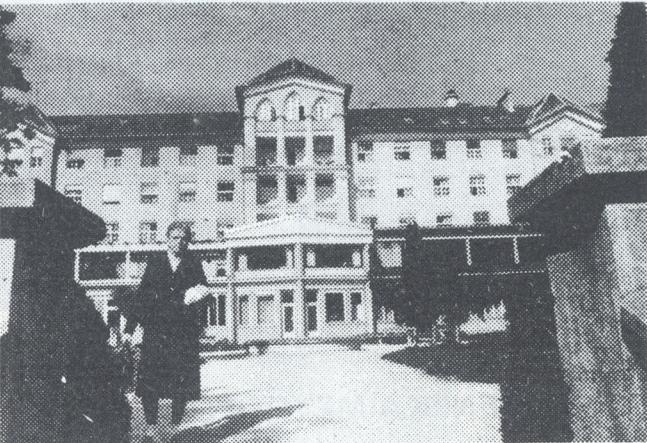
Te vzoram višjim vedno verne
Krepko, ognjeno naj zvane,
Izraz ljubezni neizmerne
Ki polno vnema mi srce.

In šel od sela bom do sela
Ter h goslim svojim pel glasno,
Da pesem bo duhove vnela,
Da srca vžgala bo plamno !

Simon Gregorčič

Slovenija

JUBILEJ
INSTITUTA
GOLNIK

Ena najbolj poznanih bolnišnic v Sloveniji je Golnik. Dokler še ni bilo odkrito učinkovito zdravilo proti tuberkulozi je Golnik radi svojega zdravega ozračja bil zavetišče za mnoge Slovence, ki so bolehalni za jetiko. Letos je ta ustanova, ki sedaj dela v okviru ljubljanskega Kliničnega centra slavila 65 letnico obstoja.

VIŠARJE ZOPET V SLOVENSKI UPRAVI

Nadškof Battisti iz Vidma, pod čigar nadškofijo spadajo Sv. Višarje nad Žabnicami v Kanalski dolini, je izročil upravo žabniske fare in omenjene božje poti Ljubljanskim frančiškanom. Ti so jo upravljali že pred prvo svetovno vojno. Po dveh letih iskanja primernih upraviteljev so se mu zdeli slovenski frančiškani najbolj primerni, ker lahko zagotovijo dušno oskrbo za romarje, ki pripadajo vsem trem narodom, ki se na Sv. Višarjah srečavajo, to je Slovencem, Italijanom in Furlanom ter Nemcem.

Tako je znova poskrbljeno za dušne potrebe romarjev vseh treh jezikov na

tej idilični in prelepi božji poti (1/90 m), ki se je začela že leta 1360. Tedaj je na Višarski planini žabniški pastir izgubil ovce, jih iskal in našel pred grmom, v katerem je bil Marijin kip. Nesel ga je v Žabnice in župnik ga je shranil. Toda naslednje jutro je bil kip že spet na planini in potem še enkrat. Zato so na njenem vrhu zgradili Marijino cerkev, ki že stoletja vabi pobožne romarje.

Pred leti so iz Ovčje vasi do Sv. Višarj zgradili tudi gondolsko žičnico, ki jo sedaj prenavljajo. Po obnovi bo spet mogoče tudi starejšim osebam obiskovati to čudovito božjo pot.

SLOVENCI REŠUJEJO GOSPODARSTVO JUGA

Gospodarstva Makedonije, Črne Gore in Kosova bodo poskusili rešiti s posebno pomočjo iz federalne blagajne in s posebnimi dodatki iz drugih bolj razvitih republik. Po predloženi finančni konstrukciji te pomoči bo stalo to vsakega zaposlenega v Sloveniji 125.000 (približno 500 avstralskih dolarjev).

Skupno te republike potrebujejo okrog 1000 milijard dinarjev, da bi rešile svoje nerentabilno gospodarstvo.

En primer kako je prišlo do tega je pogrešena investicija v podjetju "Feni" v Makedoniji, čigar obveznosti (dolgov) so ob koncu lanskega leta dosegli 11 milijard dinarjev in 400 milijonov dolarjev.

Makedonska republika je predlagala, da bi dolg v dinarih poravnali v okviru svoje republike, za dolg v dolarjih pa naj poskrbi federacija s pomočjo drugih republik.

Jugoslavija je imela v prvih treh mesecih letos v devizni bilanci 348 milijonov dolarjev presežka. Ta presežek so uporabili za krepitev deviz in odplačilo dolga.

PAPEŽ IN JUGOSLAVIJA

Papež Janez Pavel II je 17 novembra pred svojim odhodom na pot v Avstralijo, sprejel zunanjega ministra SFRJ Raifa Dizdareviča. Med polurnim srečanjem sta oba ocenila, da so odnosi med sveto stolico in Jugoslavijo zelo dobri. Papež je med drugim poudaril, da je Vatikan bližu stališčem in ocenam Jugoslavije v mednarodnih odnosih in radi tega veliko možnosti za sodelovanje obeh držav na tem polju.

Dizdarevič pa je med drugim izrazil prepričanje, da bo sveta stolica storila vse, kar je v njeni moči, da posamezni duhovniki v tujini ne bi sodelovali v dejavnostih, ki so nezdružljive z idejami protokola, ki sta ga obe državi podpisali leta 1966. (Dnevnik 18.11.1986).

Iz Beograda je nekako pronicnila vest o obvezni zamenjavi tuje valute. Z drugimi besedami ob prestopu v Jugoslavijo bo moral vsakdo zamenjati gotovo vsoto tuje valute v jugoslovanske dinarje. Na slovenskih obmejnih krajinah, pa tudi drugod po Sloveniji je ta novica povzročila veliko negodovanje.

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA DONVALE TRAVEL

1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Oobiščite našo pisarno ki ima lastni prostor za parkiranje. Po želji priđemo tudi na vaš dom. Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Australiji ali preko morja (pri nabavi potnih listov, viz...) Vam je na uslugo:

Eric Ivan GREGORICH
DONVALE TRAVEL SERVICE
1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Ime GREGORICH je med viktorijskimi rojaki že od leta 1952 dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje

Private car park available. We also come to your home if you desire. Regarding any aspect of your travel requirements: Overseas, Interstate, Cruises, Hotels (Passports, Passport photos, Visas, all travel documents etc...) Contact:

KJER MI ZIBEL TEKLA JE...

Ljubljana je v torek 25.novembra ob 3h popoldne doživelna vznemirjenje zaradi potresnega sunka, katerega center je bil 25 km severozhodno od Knina. Potres so občutili v vsej Hrvaški in Dalmaciji ter v jugozhodnih delih Slovenije.

Meščani Ljubljane so na referendumu 23. novembra odbili uradni predlog za 4. samoprispevek. Od 233.117 upravičencev jih je glasovalo 171.115 ali 74.40 odstotka. Za uvedbo samoprispevka jih je bilo 30.34% proti pa 41.22%.

V Mariboru vse bolj obnavljajo in čistijo stare dele mesta, sedaj je na vrsti nekdaj znamenita Gambriusova stavba, nekdaj last pivovarnarja Čeligija.

Mesto Kamnik je bilo proglašeno za kulturni spomenik. V središču mesta so sedaj ulice namenjene zgolj pešcem. Bifejem pa so napovedali pravo vojno, ker želijo uveljaviti gostinske obrate, ki bodo imeli kvalitetno ponudbo domače kuhinje.

Portoroška igralnica spada med 10 največjih v Evropi. Včasih imajo posebne prireditve, ki dajo igralcem v nagrado še posebne dobitke, kot avto, krzneni plašč itd. V noči od 15. na 16. november je bila taka posebna prireditve, ki se jo je udeležilo več kot tisoč ljudi, ki so na ruleti in kartah pustili preko 200 000 dolarjev.

Po treh desetletjih je uspelo koroškim kmetom slovenskega rodu zopet spraviti dva svoja predstavnika v Koroško kmetijsko zbornico. Skoraj 2000 kmetov združenih v Skupnosti koroških kmetov, je s svojimi glasovi podprtlo kandidata Janka Zwitterja in ing. Štefana Domeja.

V Ljubljani poteka razstava o delih arhitekta Plečnika. To razstava so pripravili iz Pariza, kjer je v Pompidujevem centru zbujala nekaj mesecov veliko pozornost.

Ljubljanski železničarji so s 1. decembrom poskusno podaljšali luksuzni zeleni vlak do avstrijskega Gradca. Od tam pa je direktna zveza z Dunajem in Salzburgom. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.25 v Maribor bo že v dobrih dveh urah v Gradec bo prispel ob 9.45. Od tam bo že 35 minut kasneje odpeljal proti Dunaju kamor bo prispel ob 13. uri. Povratna vozovnica iz Maribora na Duanj pa bo sta približno 75 avstralskih dolarjev.

Na industrijskem velesejmu v Brnu so podelili Iskrinemu telefonskemu sprejemniku zlato medaljo za najprivlačnejši telefonski aparat na svetu.

Telefonski aparat ETA 80 so izdelali koncem sedemdesetih let po načrtu Davorina Savnika. Priznanja za to obliko pa se vrste že vse odkar je prišel na dan. Pa ne samo priznanja, tudi kopije so številne. Dosedaj so plagioti zrasli že na zelnikih 9 različnih podjetih, v devetih državah.

Slovenski planinci so se letos povzpeli na dva himalajska vrhova. Brda Peak (8047 m) in Gasherbroom (8035 m). Med dvanajstimi člani skupine je bila tudi Marija Štremfelj, ki je prva ženska iz Jugoslavije, ki se je povzpelila nad 8000 m.

V Ljubljani imajo v načrtu zopet vpeljati tramvaj. Začeli bi naj ga graditi od leta 1990 – 1995. Prva proga pa naj bi potekala iz Šentvida na Vič.

Svetovno poznano lutkarsko gledališče iz Ljubljane gostuje v Tuniziji, kjer v mestu Tunis poteka mednarodni festival mlaško-lutkovnih gledališč. Na njem sodelujejo gledališke in lutkarske iz Nemčije, Francije, Madžarske, Bolgarije, Poljske in arabskih dežel. Ljubljanski lutkarji se bodo predstavili z znano "Kozlovske sodbo v Višnji gori", s katero so doslej gostovali na treh celinah.

(Kot zvemo obstoje možnosti, da bo to odlično gledališče v doglednem času obiskalo tudi nas v Avstraliji. OP.ur.)

Eno devo le bom ljubil,
Eni vedno zvest ostal,
Druge nikdar ne bom snubil,
Nikdar drugi srca dal.

Lepše ni v okrogu zemlje,
Mila, ljuba je tako,
Da jo zlati zor objemlje,
Da smehlja se ji nebo.

Čistost bela jo odeva
in zvestoba pas je njen
Blago srčeve ogreva
Ji ljubezni svet plamen.

Njo le bom ves čas življenja
Ljubil iz srca globin:
Ljuba moja je – Slovenija,
Jaz pa Slave zvest sem sin!

Simon Gregorčič

(Pokrajinski muzej v Mariboru je pripravil letos razstavo starih razglednic in dopisnic. Posebno razglednice so podale pester vpogled v razmere časa, v katerem so nastajale. Kot na priča priobčena fotografija, povzeta iz ljubljanskega Dnevnika, so igrale tudi važno vlogo pri prebuhanju slovenske narodne zavesti. Zbiranje starih razglednic jih v zadnjem času postalno zelo priljubljeno razvedrilo.)

KAJ ŽE SPET HOČEJO TI SLOVENCI

Iz slovenskih vrst v domovini prihajajo v zadnjem času večkrat do predlogov, ki se tičejo javnega življenja v celi jugoslovanski federaciji. Tako smo brali o pogumnih predlogih slovenske mladine, naj bi se spremenili nekateri zakoni tako, da bi prišli bolj v sklad s človečanskimi pravicami, ki so zagotovljene v zapadnih deželah Evrope. Društvo slovenskih pisateljev se čvrsto zavzema za vse večje upoštevanje slovenskega jezika in nedavno je društvo novinarjev Slovenije predlagalo spremembo svojih pravil, po katerih so člani tega društva le taki, ki so brezpojno pripadniki markistično leninistične ideje.

Odgovor iz jugoslovenskega juga pa je: Kaj spet hočejo ti Slovenci! Kot sploh niso hoteli obravnavati predlogov slovenske mladine, tako sedaj že v naprej, še predno je bil predlog slovenskih novinarjev formalno predložen, napadajo slovensko novinarsko društvo in njegovega predsednika kot reakcionarce, ki bi hoteli zrušiti socialistično-samoupravni sistem Jugoslavije.

Pri tem pa popolnoma pozabljujo na drugi del federativnih odnosov, ki zadevajo ekonomsko stran na doprinos Slovenije k vzdrževanju drugih republik v Jugoslaviji – nerazvitih, ki se že 40 let razvijajo. Kako velik je ta doprinos, je nazorno orisal dr. Matjaž Kmecelj v svojem eseju objavljenem pred par meseci v "Dnevniku" in reviji "Sodobnost".

Sledeče odlomke povzemamo:

SR Slovenija je leta 1985 (podobno tudi prejšnja leta in desetletja) v sklad za hitrejši razvoj nerazvitih prispevala 2900 starih milijard, spomladi 1986 je "konvertirala", se pravi svoje kratkoročne kredite te vrste ob enako nizkih obrestih spremenila v dolgoročne, vsega 6320 starih milijard ... Ker številke naglo zastarajo, bi mogoče za primerjavo kazalo dodati, da so vsi enomesecni kosmati osebni dohodki (s čimer je plačan tudi i del šolstva, kulture, znanosti, sociologega varstva, pokojnin ipd.) znašali v SRS okoli 6150 starih milijard.

Velike davčne in carinske olajšave nerazvitim in nadaljnja pomoč iz zveznega proračuna (leta 1985 6.100 starih milijard) so v glavnem "krive", da se državni budžet po normalni davčnički in takšni poti ne napolni in je treba vanj "kotizirati", to je dodatno prispevati sorazmerno svojemu družbenemu proizvodu, SR Slovenija je leta 1986 odpadel delež v višini 15.4% (3800 starih milijard), za letos so ji naračunali 17.8% kar bi za lansko leto pomenilo nadaljnih 600 milijard). 8% slovenskega prebivalstva prispeva kotizacijsko v zvezni proračun več kot dvakrat več od povprečnega Jugoslovana in seveda nekajkrat več od prebivalstva iz manj razvitetih predelov.

– Že tadva docela konkretna in sistemski "odliva" zneseta skupaj 6700 starih milijard.

Toda stvari s tem niso končane. Pridelovanje hrane je prednostno naloge in zanj zbiramo dodatna sredstva: za pridelovalce umetnih gnojil smo morali leta 1985 zbrati najprej 72 starih milijard, potem je številka narasla na 180 in končno menda celo na 340 milijard; za regresiranje olja 90 – vse po deležu družbenega proizvoda, to je med 15 in 17 %, čeprav porabimo kvečjemu 10% hrane. Pojavlja se različne, pogosto pretirane, pogosto pa kar utemeljene ocene, da nas na ta način kilogram pšenice stane še nekraj več, kot pa je tržna cena; ZDA pa so prav takrat, ko je odkupna cena naše pšenice znašala od 83 do 90 ND/kg, glede na kakovost: prodale SZ 4 milijone ton po 36 ND/kg (uradni tečaj).

In tako po vrsti: za železnico Skadar – Titograd 490 milijard, za odpravljanje potresnih posledic izpred let še zmeraj okoli 185 milijard.

Vendar recimo, da ji naložimo, te domišljije, naj išče kaj bi bilo mogoče postoriti z vsem tistim nemajhnim denarjem, če ne bi bili tako ali drugače, upravičeno ali neupravičeno, zavezani "darežljivosti".

Lahko bi na primer nakazali za vsakega "pridelanega" otročaja na Slovenskem po 100 ali celo 200 starih milijonov. S kakšnim veseljem bi se ta narod, ki se sicer boji še samega sebe in svoje asteničnosti, začel razmnoževati, kakšne številne družine bi naglo zrasle celo na Gorenjskem (ali še posebej tam), kako bi po vsej deželi od vzhoda do zahoda vihrale plenice, kako mimogrede bi dosegli in presegli matično mejo dveh milijonov!

Ali pa bi zastavili nekaj svetovno pomembnih, komičnih, avantgardnih, raziskovalnih programov, povabili nazaj vsaj nekaj desetih od tistih 500 ali 500 vrhunskih znanstvenikov, nad katerimi še pregleda nimamo in ki predstavljajo tretjo, mogoče najboljšo slovensko univerzo, odšli pa so zaradi laboratorijev, ki jih ni bilo, in podobnih reči.

Edina resnično imenitna predstavitev slovenske sodobne kulture sveta, Plečnikova razstava v Parizu, je stala kakih 30 starih milijard (plačali so jih z večine Francozi). S prej naštetim denarjem bi lahko razstavili, če bi nas le kdo hotel gledati. V tolažbo vsem praktičnim dušam bi s "preostankom" lahko doma razmeroma hitro pouredili celotno sicer polrazpadlo cestno omrežje (po približnih ocenah bi to leta 1986 stalo okoli 10.000 starih milijard) – Ali pa bi pozidali vse stare graščine, ki jih je podrla še vojna; če pa bi nam šlo za to da bi ljudje na "sončni strani Alp" še več brali, bi jim lahko delili knjige zastonj (ali pa vsaj vsako drugo). .....

SLOVENSKI P. SOCIALNI KLUB "JADRAN

Cr. Pauline De Luca, Shire President of Shire of Bulla in predsednik "Jadrana" ob odkritju plošče z imeni članov ob priliki 15. obletnice kluba.

Pravijo, da "brez dela ni jela". Pa velja tudi obratno, da "brez jela ni dela". Tega se zavedajo v kuhinji S.D.M. na "hribu", kjer požrtvovalne roke vedno skrbe, da pridni delavci in dobrodošli obiskovalci niso lačni. Na fotografiji so od leve na desno: Mr. F. Prosenik, Cyril Čampelj, Mici Hartman in Mrs. Prosenik.

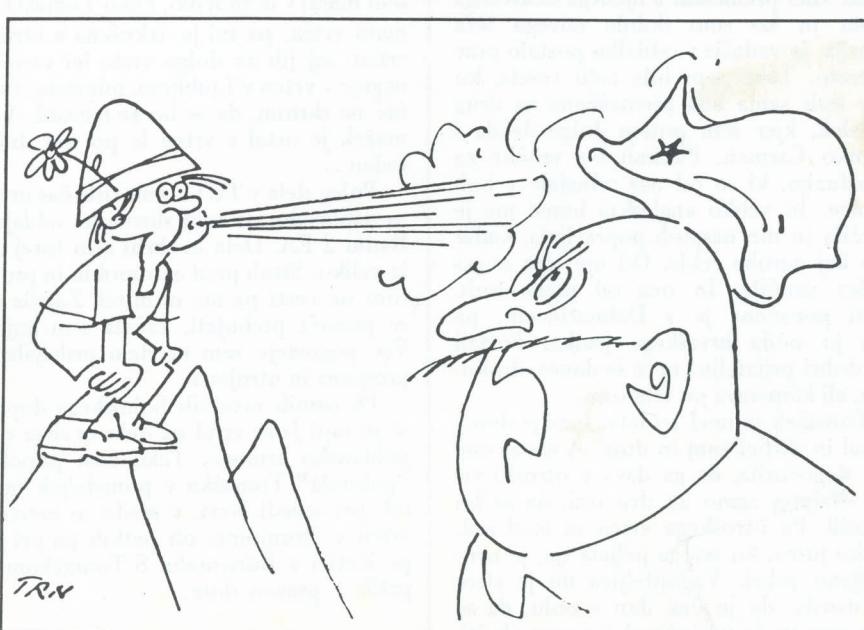
URBAN ELECTRICS

za vsa električna dela privatne ali industrijske vrste
popravila in instalacije

Lastnik: JACK URBANČIČ
'A' Grade Electrical Contractor

2 Adair Crt.
WANTIRNA, Vic., 3152

Tel. - 221 8139

SVEŽ VETER S TRIGLAVA

ROJAKI, KI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA'... .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS

PTY. LTD.

209–215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku

ROJAKI

ZA KUPOPRODAJO NEPREMIČNIN

(zemljišč, stanovanjskih hiš, trgovskih poslopij itd.)

se obrnite na poznano tvrdko

DOUGLAS KAY
REAL ESTATE

10B East Esplanade, St. Albans, 3021

kjer vam bo na uslugo

Telefon v
uradnih urah:
366 1322
366 1822

PETER KRICKIC
GENERALNI RAVNATELJ

Izven
uradnih ur:
336 3303

Danica Petrič

SPOMINI IZ STORŽKOVEGA DNEVNIKA

(11)

V. del

DELO, BOLEZEN IN SKRBI

Jože je prišel domov. Tako mi je povedal, da je policija raziskala vzrok nesreče in da se je v nas zaletel, na cisto ravni cesti avto, ki je prihajal iz Viktorije. Baje je tisti šofer malce utrujen zadremal. On je imel velik "station wagon" in je ostal cel. Jože pa je poleg zlomljene roke, imel še zlomljena rebra, poškodbo na hrbenici, ki mu še zdaj pušča posledice na nogi. Noga je vedno mrzla ter mravljinčasta. Po celem telesu ima brazgotine od razbitega stekla in spominjam se kako mu je priatelj Jakob še kakih šest tednov po nesreči s pinceto vlekel steklo izpod kože. Kadars je v kopalkah izgleda v brazgotinah kot kak "vojni veteran".

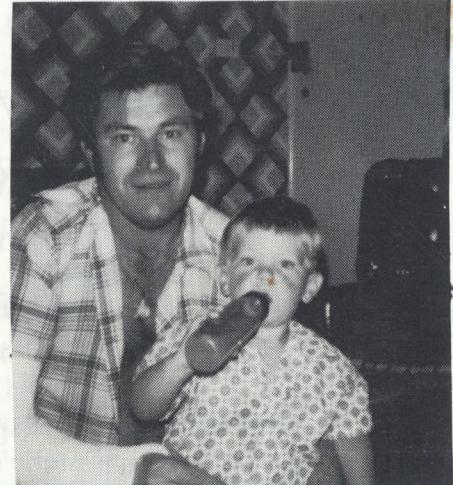
In prišlo je obdobje, ko smo vsi trije hodili okrog zdravnikov. Meni so pobrali šive iz rane na nogi, a šepala sem skoro dva meseca in brazgotino imam "za spomin" za vse večne čase. Ker noge nisem pregibal v kolenu, mi je koleno oteklo in izgledalo je kot da imam polno vode. Tako me je gospa Lajovic ponovno peljala v bolnišnico in na slikanje, kjer pa niso nič ugotovili, priporočili pa so mi telovadne vaje za koleno, kar je zaradi bolečin bilo zelo težko izvajati.

Najprej se je pozdravila Tomažkova nogica. Spet je začel tekati in bil živahan kot prej. Le ponoči se je včasih še prebudil in jokal, a tudi to je prerastel. Jože pa je dolgo hodil na "fizio-terapijo" ter okrog zdravnikov. In začeli so se tudi obiski pri odvetniku, obiski pri zdravnikih zavarovalnic in vse to je trajalo

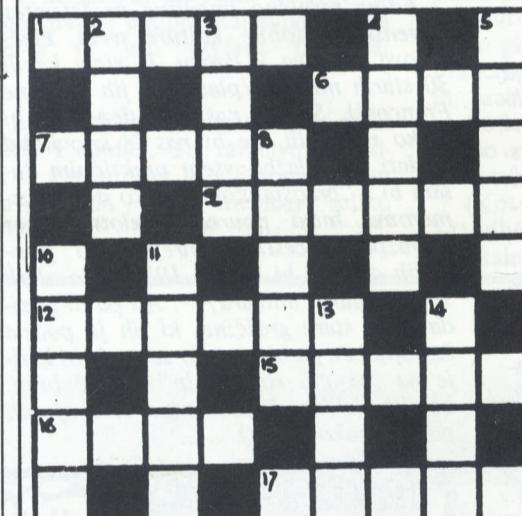
polnih šest let in je našlo pošteno "na jetra". Nikoli več ne bi hotela imeti opravka ne z odvetnikami, ne s sodišči. Enkrat je bilo čisto dovolj in pravijo, da moraš v življenju pač vse probat.

In tako smo stopili v leto 1980. Tomažek je 24. februarja dopolnil tri leta, Jože pa dva dni za njim 40. V družbi prijateljev smo ta praznik prav lepo proslavili. Jože zaradi bolezni ni delal, tako smo vsi trije bili doma. Računi pa so prihajali. Treba je bilo odplačevati komaj dobro kupljeno stanovanje ter seveda živeti. Tako mi je gospa Košorok našla delo v TUTA laboratoriju, kamor me je Jože peljal vsako jutro in me popoldan "pobral". In šele na teh vožnjah sem ugotovila, kako se bojim voziti z avtom. Prej, pred nesrečo se nisem nikoli bala, zdaj pa sem ga nenehno opominjala, da naj paži ...

Mici, ki mi je našla delo, je bila tudi dolgo moj šef in delala sem v pisani družbi deklet in žena iz vseh koncov Jugoslavije. Moram reči, da mi ta družba ni niti malo bila všeč, ker so v večini kvantale, opravljale in pravile "mastne" vice. Edini lepi trenutki so bili v odmoru za kosilo, ko sva z Mici hodili ven, v gozdček ob morju, ter se pametno pogovarjali. Velkokrat sem ji povedala, kako me skrbi, kako bo z Jožetovim zdravjem in kako sta doma sama s Tomažkom. Skrb zanj

ZA BISTRE GLAVE

BOŽIČNA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1 letni praznik, 6 mlado sveže, 7 dobre volje, 9 kraj ob Savi, 12 pozdrav ob odhodu, 15 enota električnega toka, 16 lesen izdelek, 17 član družine.

NEVPIČNO: 2 tovorna žival, 3 del lesa, 4 glinasta posoda, 5 zaključek, 8 staro godalo, 10 žareča lučka, 11 del kolesa, 13 malta in belež, 14 obdobje. (kombinacija številk 7,1,12,6 in 14 vam izraža željo Vestnika.)

REŠITEV KRIŽanke ŠTEV. 18

VODORAVNO: 1 naokoli, 6 oreli, 7 Mirna, 9 Otočec, 12 Strmec, 15 topol, 16 alga, 17 Laško. NAVPIČNO: 2 klin, 3 okno, 4 sreča, 5 žlica, 8 atlet, 10 oslar, 11 sraga, 13 cola, 14 polk.

je bila nenehno prisotna v mojem srcu. In ko so Mici premestili z njenega delovnega mesta in ko smo dobile novega šefa Henrika, je vzdusje v oddelku postalo prav morasto. Tako sem bila zelo vesela, ko sem tudi sama bila premesčena na drug oddelek, kjer sem potem dolgo delala s Španko Carmen. Pakirali sva vrečke za transfuzijo, ki so od nas odhajale v bolnišnice. In veliko angleških besed me je naučila in me nasploh popravljala, kadar sem kaj narobe rekla. Od nje sem se res veliko naučila. In ona od mene tudi. Kajti poročena je z Dalmatincem, pa sem jo učila hrvaškega jezika. Postali sva dobri prijateljici in se še danes obiskujeva, ali klepetava po telefonu.

Tomažek je imel tri leta. Jože je doma kuhal in skrbel zanj in dom. A sva se vseeno dogovorila, da ga dava v otroški vrtec. Najprej samo za dva dni, da se bo navadil. Pa otroškega vrtca ni imel rad. Vsako jutro, ko sva ga peljala tja, je neušmiljeno jokal. Vzgojiteljica mi je sicer zagotovila, da je čez dan v redu, da se lepo igra in da ne joče. A ko sem ob štirih popoldne prišla ponj, se je kot piše stiskal k meni in tako nekako nikoli ni-

sem verjela, da mu je v vrtcu lepo. Psem mami v domovino, kako Tomažek ne mara vrtca, pa mi je, izkušena z otroci v vrtcu, saj jih že dolgo vrsto let varuje in neguje v vrtcu v Ljubljani, odpisala, da naj nič ne skribim, da se bo že navadil. A Tomažek je ostal v vrtcu le po dva dni na teden ...

Poleg dela v TUTI, sem tisti čas urejela in napovedovala tudi slovenske oddaje na Radiu 2 EA. Dela in skrbi sem torej imela veliko. Strah pred avtomobili in prometom na cesti pa me ni minil. Začela sem se ponoči prebujati, začela sem hujšati. Vse pogosteje sem na delo prihajala neprespana in utrujena.

Po osmih mesecih bolniškega dopusta se je tudi Jože vrnil na delo in sicer v popoldansko izmeno. Tako sem popoldan "pobirala" Tomažka v ponedeljek in torek pri sosedji Nevi, v sredo in četrtek v vrtcu v Drumojne, ob petkih pa pri gospodi Katici v Burwoodu. S Tomažkom sva prišla v prazen dom.

(Nadaljevanje prihodnjic)